LIEKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

No. 28. KETVIRTADIENIS, LIEPOS-JULY 12, 1945 VOL.-METAI XXIX

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Užsienį pasiekė žinia, kad šių metų gegužės 30-tą Marijampolėje numirė buvęs Petrogrado katalikų dvasinės seminarijos profesorius ir buvęs Kauno arkivyskupas Pranciškus Karevičius. Palaidotas birželio 3-čią Kauno bazilikos rūsyje. Velionis buvo gimęs rugsėjo 17, 1861, Giržinų viensėdy, Mosėdžio parapijoj, Telšių apskrity. Kunigu įšvęstas gegužės 4, 1882 m. 1910 metais paskirtas tikruoju Mogilevo kapitulos kanauninku, o 1914 m. gegužės 11 d. Šv. Tėvas Pijus X-sis paskyrė jį Žemaičių vyskupu. Kritiškais pirmojo pasaulinio karo laikais jis vadovavo savo žmoniu dvasiniuose reikaluose ir energingai gynė jų teises siaučiant nuožmiems okupantams vokiečiams. 1926 metais vyskupas Pr. Karevičius, dėl senatvės ir silpnos sveikatos, nuo vyskupijos valdymo atsisakė ir įstojo į Tėvų Marijonų vienuolyną Marijampolėje, kur gyveno iki mirties.

Jungt. Amerikos Valstybių ir Anglijos vyriausybės pripažino Kremliaus sudarytą ir lenkams primestą valdžią. U. S. ir Anglija jau paseke eilė mažesnių valstybių ir suteikė Varšuvos vyriausybei pripažinimą. Lenkų vyriausybė ištrėmime tikrai atsidūrė keblioje padėtyje. Nors ji ketina nepasiduoti, nesiskirstyti ir laikyti savo globoje 250,000 lenkų kareivių, bet neturėdama anglų ir amerikiečių paramos vargu galės ilgai išsilaikyti.

Dėl Lenkijos anglai ir prancūzai surizikavo stoti į karą su naciais. Lenkų kariniai daliniai visą laiką kovojo alijantų šone prieš nacius. Sumušus nacius, lenkų diplomatų žodžiais, pati Vokietija nėra taip apkapota teritorijos atžvilgiu, kaip Lenkija. Negana to, sužalotai teritoriniu atžvilgiu primesta Maskvos sulipdyta kvislinginė vyriausybė. Čia jau yra pažeista tautos nepriklausomybė. Lenkai taip pat nieko gero nelaukia iš besiartinančių rinkimų, kuriuos numatė trijų didžiųjų konferencija įvykusi Jaltoje Iš tų rinkimų gali išeiti tokia pat komedija, kaip kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje 1940 metais. Raudonarmiečių terorizuojami gyventojai turėjo tik vieną pasirinkimą—balsuoti už Kremliaus ir jo agentų paruoštą kandidatų sąrašą. Tame sąraše, su viena kita išimtimi, buvo sugrūsti Maskvos agentai. Deje, Maskva ir jos agentai po šiai dienai dar operuoja tais rinkimais, kaip įrodymu, kad būk patys gyventojai "nusibalsavo" už bolševikų režimą ir susijungimą su Sovietine Rusija. Tai panašu į politini holdapą, kai piliečiui atremtas durklas į jo krūtinę ir jis turi pasirinkti nelaisvę, arba net mirtį, arba nusilenkti agresoriaus valiai.

Lenkų tragedija nevienam lietuviui atima vilti kas link Lietuvos ateities. Girdi, jeigu jau toki lenkai sugniuždyti ir nustumti Maskvos glėbin, tai ką bekalbėti apie lietuvius, latvius ir estus, kurie neturi nei tiek jėgų, nei tiek draugų ir užtarėjų, kaip lenkai. Tokie pesimistai turi atsiminti, kad politinė kova už tautų ir valstybių ateitį bus ilga, sunki, bet teisingumas paims viršų.

JAPONAI PRIPAŽĮSTA, KAD JIEMS DAROSI LABAI KARŠTA

VIENIEMS CENTRAMS NEUŽBAIGUS DEGTI, KITI PASKĘSTA UGNYJE

BORNEO SALOJE, BURMOJE IR KINIJOJE VYKSTA SEKMINGOS OFENSYVOS PRIEŠ JAPONUS

Patys japonai prisipažįsta, kad jiems karšta. Alijantų jėgos, ypatingai amerikiečių, puola japonus salose ir naminėse teritorijose.

Tokyo pranešimu, galingas amerikiečių oro laivynas, kurį sudaro virš 2,000 lėktuvų, yra sukoncentruotas prie Japonijos durų slenksčio vykdymui visa naikinančios ofensyvos. Neseniai okupuotoje Okinawa saloje esą sukoncentruoti Mustangs'ai, generolo Douglas MacArthur 5-ji Oro Jėga, kuri nuolat puola Kyushu salą ir gretimas japonų susisiekimo linijas. Vieniems Japonijos centrams neužbaigus degti, jau pradeda liepsnoti kiti.

Borneo saloje amerikiečiai užėmė ir įsistiprino Sepingang ir Mangar lėktuvų stotyse, dabar jie čia smarkiai triuškina japonų bazes, susisiekimo linijas. Australiečių jėgos užėmė visą Balikpapano miestelį ir rajoną ir grūda japonus iš kitų vietovių.

Burmoje anglų jėgos neduoda japonams poilsio.

Kiniečių jėgos vis didesniu ruožu slenka prie pajūrių, kur laukiama amerikiečių jėgų įsiveržimo. Sujungtos amerikiečių ir kiniečių jėgos greičiau apvalys kiniečių teritorijas nuo japonų ir visiškai atkirs jų susisiekimo linijas su kitomis dar jų okupuotomis teritorijomis ir salomis.

Iš Guam gautas pranešimas, kad pereitą savaitę amerikiečių lėktuvai sunaikino 49 japonų lėktuvus, nuskandino 8 pakraščių laivus, kitus 6 sužalojo.

Liepos 8-tą stiprios amerikiečių oro jėgos vėl išbombordavo Mikado sostinę Tokyo. Nuostoliai padaryti dideli. Japonai mano, kad lėktuvų atakos bus žymiai sustiprintos ir kad po jų seks alijantų įsiveržimai naminėn japonų teritorijon.

Liepos 10-tą apie du tūkstančiai amerikiečių lėktuvų, pradedant skraidančiomis tvirtovėmis—B-29s, baigiant Mustangs'ais, atakavo Tokyo ir kitus Japonijos centrus.

JAPONAI NUSKANDINO DU U. S. DESTROJERIUS

Washingtonas. — Liepos 5-tą laivyno vadovybė paskelbė, kad prie Okinawos japonų lėktuvai nuskandino du U. S. destrojerius —"Twiggs" ir "Wililam D. Porter," abu po 2,050 tonų talpos ir turėjo nuo 300 iki 350 vyrų įgulos. Nuostoliai žuvusiais, sužeistais ir dingusiais siekia 244 vyrų.

DAR SUĖMĖ 7 NACIŲ KRAUGERIUS

Munich, Vokietija. — Liepos 4-tą U. S. militariai autoritetai areštavo 4 vokiečių daktarus ir tris jų padėjėjas (slauges), kurie "žudymo eksperimentacijų" stotyje išžudė daug žmonių, tarp kurių randasi nemažai vaikų.

Stotis veikė Kaufbeuden rajone, 45 mylios į pietryčius nuo Municho.

Viena slaugė prisipažino nužudžius 211 vaikų už ką ji gaudavo ekstra atlyginimą (bonus).

Stotyje dar surasta 1,578 vyrai, moterys ir vaikai. Vienas vaikas 10 metų amžiaus taip buvo "sudžiūvęs" dėl alkinimo, kad svėrė nepilnus 23 svarus. Stoties vedėjai savo aukas naikino "mokslišku alkinimu" ir nuodijimu.

Šios stoties šakoje (substotyje) netoli Irsee surado 468 aukas, kurių dalis buvo arti mirties.

Rising City, Nebr. — Liepos 4-tos naktį siautė didelė audra dėl kurios žuvo 6 gyventojai, kiti 12 sunkiai sužeisti.

KETURI SŪNŪS U. S. KARIUOMENĖJE

Alliance, Ohio.—LRKSA 180 kuopos narės Onos Stanionienės-Stanis, gyv. 425 E. High St., keturi sūnūs tarnauja militarėse Dėdės Samo jėgose, būtent: Frank H. Sampson (randasi Port Chicago, Calif.), Pvt. Alex J. Sampson, LRKSA 180 kuopos narys (Port Ord. Calif.), Pvt. Leonard Sampson (Camp Claiborne), ir P. F. G. Edward Sampson.

Linkime, kad visi jos sūnūs, garbingai atlikę šalies gynėjų pareigas, laimingai sugrįžtų pas savuosius!

D. Smith, kp. sekr.

UŽ TAIKOS METO MILITARĮ LAVINIMĄ

Washingtonas.—Liepos 5-tą U. S. Atstovų Buto Post War Military Policy Komitetas užgyrė visuotiną militarinį lavinimą karo metu. Iš 22 komiteto narių 16 pasisakė už projektą. Komitetas taipgi rekomenduoja Kongresui įstatymą svarstyti ir pravesti be atidėliojimo.

Washingtonas. — Liepos 5-tą teisėjas Owen J. Roberts rezignavo iš U. S. vyriausio teisėjo vietos. Jis sulaukė 70 metų amžiaus ir pagal dabartinį įstatymą turi pasitraukti.

Washingtonas.—Liepos 2-rą U. S. senatas užtvirtino James F. Byrnes valstybės sekretorium be ginčų ir be opozicijos.

MATĖ NACIŲ MUŠAMUS LIETUVIUS, KURIEMS SULAUŽYTI KAULAI...

New York (LAIC).—Daugelį lietuviškųjų įstaigų ir privačių asmenų tiesiog užplūdo lietuvių pabėgėlių laiškai iš Europos. Iš laiškų atsispindi jų sunkūs pergyvenimai okupacijose.

"Kurį laiką pasėdėjęs kalėjime," rašo vienas, "buvau priverstas dirbti vokiečių pramonėje, o vėliau buvau policijos perduotas į vieną karišką foto laboratoriją, kaip karo belaisvis. Buvau pasmerktas mirti, bet, paskui, pavyko pabėgti."

Daugelį lietuvių kalinių naciai pėsčius varinėjo iš vienos stovyklos į kitą, iki nusilpimui.

Sumuštos Lietuvaitės

Kitas lietuvis iš Europos rašo: "Viena tik galiu pasakyti: raudona ir ruda lygiai siaubu ir kruvina.

"Aš savo akimis mačiau mušamus žmones; žmones, kuriems išdaužyti dantys, sulaužyti kaulai; aš mačiau ir žinau sumuštas lietuvaites, kurios nesidavė būti išniekinamos visokių stovyklų gyvulių."

Toliau, praneša apie porą jaunų lietuvių rašytojų, kurie vokiečių buvo verčiami grūdinti pielyčias kelių šimtų laipsnių temperatūroje, dirbti kitus juodžiausius darbus, bet jų kūrybinė dvasia palaužta nebuvo.

Sunki Atbėgėlių Būklė Vokietijoje

"Mūsų pragyvenimo šaltiniai nyksta: karas sugriovė ne tik gyventojų pastoges, bet nušlavė ir visas dirbtuves bei įmones miestuose. Mes likome be darbo, o kartu su tuo ir be duonos, o kaip kas ir be pastogės. Juo toliau, tuo sunkiau."

Nėra Nė Bulvių

Vienas daktaras iš Bodeno ežero pakrančių rašo:

"Su maistu kaskart vis sunkiau. Ypač su duona. Bulvių visai nebėra. Laukiame pagalbos... Pačiam neišėjus to kryžiaus kelio, sunku ir suprasti, koks milžiniškas, neapsakomas vargas prislėgė mus . . . Kentėjome nuo bombų . . ."

Bolševikus Atsiminus

Lietuviai jokiu būdu nenori patekti į Sovietų okupuotas sritis. Viename laiške lietuvis prisimena vieno darbininko, septynetos vaikų tėvo, žodžius; paklaustas, ką jis darytų, jei bolševikai užimtų miestą, išblyškęs atsakė: "Geriaus tegu mane ir mano vaikus čia pat vietoje sušaudo, negu bolševikams atiduoda!"

Viltis iš Amerikos Lietuvių

"Skurdas ir vargas," taip apibudina savo padėtį tėvynės netekusieji lietuviai. Daugelyje vietų jie organizuojasi ir savo viltis deda į USA lietuvius.

"Kai mes patys suvargome ir nebegalime išbristi iš jo, mums ateis padėti amerikiečiai, laimingesnės padėties emigrantai iš Lietuvos. Sunkiose tautos valandose jie niekuomet nenusigrįžo nuo mūsų ir ištiesė mums savo pagalbos ranką. Jos reikia greitai, kol badas dar nepražiūro į mūsų akis... Jį turi būt plataus masto. Esame nebe šimtai ir tūkstančiai, bet šimtai tūkstančių. Ta proga su džiaugsmu dėkingi prisimename Amerikos Lietuvių Fondo pagalbą, suteiktą čia įsikūrusiai gausiai pabėgėlių grupei ir mokslus einančiai jaunuomenei."

Būdami dėkingi už pašalpą, lietuviai ieško nuolatinių darbų.

"Kur gausime jo? Vokietijoje beveik neįmanoma. Pirmykščiai darbo ryšiai nutrūko: karo ugnis darbavietes sudegino. Be to, vokiečiui vokietis arčiau, o ne svetimšalis."

ČEKAI DAR ATKASĖ 930 LAVONŲ

Praga.—Liepos 5-tą paskelbta, kad netoli Karlsbado Čekoslovakijos autoritetų parėdymu atkasti aštuoni masiniai kapai, kur buvo palaidoti 930 asmenų nužudytų paskutinėmis nacių Gestapo siautėjimo dienomis. Čekai sako, kad tarp tų lavonų randasi kanadiečių ir Naujos Zelandijos vyrų, kurie buvo patekę nacių nelaisvėn. Naciai ypatingu uolumu vykdė žudymus norėdami ištuštint savo centralines ir rytines nelaisvių ir koncentracijų stovyklas.

PREZIDENTAS ĮSAKĖ PERIMT GOODYEAR DIRBTUVES

Washingtonas. — Liepos 5-tą prezidentas Truman įsakė perimti vyriausybės kontrolėn Goodyear padangų ir gumos dirbtuves Akron, Ohio, kur per paskutines 19 dienų streikavo virš 16,000 darbininkų. Ginčas ėjo dėl naujo kontrakto tarp kompanijos ir darbininkų.

GAUS TIK APRIBOTAS INFORMACIJAS

Washingtonas. — Liepos 5-tą Baltųjų Rūmų oficialai paskelbė, kad trijų didžiųjų konferencijoje, kuri įvyks Berlino rajone, spaudos atstovai ir korespondentai gaus tik apribotas informacijas.

Nancy, Prancūzija. — Liepos 1-mą U. S. militaris traukinis susitrenkė su prekiniu traukiniu. 12 kareivių žuvo, 27 sužeisti. Kareiviai grįžo po švenčių iš Rivieros į Aachen, Vokietijon.

Washingtonas. — Liepos 2-rą laivyno vadovybė paskelbė, kad U. S. submarinai nuskandino dar 10 japonų laivų. Tuo būdu nuo karo pradžios iš viso nuskandinta 1,163 priešo laivai.

West Islip, N. Y.—Liepos 6-tą automobiliaus nelaimėje žuvo dr. Paul Lavin, 38 m., kilęs iš Scrantų.

VISI STOKITE "GARSO" REMĖJŲ EILĖSNA

Jei da nepirkote metinės "Garso" pramogos dovanų išleidimo tikietų, tai pirkite neatidėliodami. Tos dovanos, tai U. S. karo bonai ir ženkleliai.

Pirkdami tikietus prisidėsite prie "Garso" prietelių-rėmėjų sąrašo, paremsite savo šalies karo pastangas ir išmėginsite savo giliukį. Jūsų mažas investmentas gali sugrįžti su dideliu pelnu.

Pereitą savaitę prie "Garso" rėmėjų sąrašo prisidėjo:

Kun. J. Savulis, Duryea, Pa.

70 kp. Old Forge, Pa., prisiuntė Jonas Sinkevičius.

134 kp. Brooklyn, N. Y., prisiuntė K. Eidukaitis.

281 kp. Mechanicsville, N. Y., prisiuntė Ad. Pielaitis.

Magdalena Brangaitienė, Brooklyn, N. Y.

"Garso" rėmėjus prašome pirkti tikietus ir paraginti kitus įsigyti. Kurios kuopos išgalite pirkti iš savo iždų—prašome nepašykštėti, o kur iždai persilpni, kuopų valdybos prašomos susirinkimuose tarp narių ir suėjimuose tarp pašaliečių paplatinti tikietų.

Laiko nedaugiausia. Laukiame nuoširdžios talkos ir paramos.

KĄ PASAKOJA GRĮŽĘS IŠ RUSIJOS STAČIATIKIŲ DVASININKAS

New York (LAIC).—Į patriarcho rinkimus Rusijoje buvo pakviesta ir USA stačiatikių dvasininkų delegacija. Vienas tos delegacijos narys Šventikas J. D. Dzvončik savo kelionėj patirtus įspūdžius taip apibudino "Tablet" korespondentui:

Rusijos stačiatikių bažnyčia yra griežtoje sovietų kontrolėje. Stalinas dabar yra linkęs panaudoti saviems tikslams naujai išrinktąjį patriarchą. Rusijos bažnyčios labai nualintos, netgi bažnytiniai drabužiai yra sovietų vyriausybės nuosavybė. Sovietų komisaras tikybų reikalams laiko dvasiškiją tokioj kontrolėj, kad net ir pamaldų tvarkai yra reikalingas jo patvarkymas. Rusų dvasininkų delegacija buvo pakviesta į Maskvą siekiant suvienyti Rusijos ir USA stačiatikių bažnyčias. Amerikiečiams buvo statoma sąlyga—susilaikyti nuo politinės veiklos prieš Sovietus. Delegatai buvo sovietų automobiliais vežiojami ir gausiai vaišinami sovietų valdžios lėšomis, bet labiausia jiems į atmintį krito matytosios be kryžių bažnyčios. Ta proga, jie prisiminė ir 15,000 nužudytų dvasininkų Rusijoje. Amerikos ortodoksų arkivyskupas Teofilis ir USA dvasiškių delegacija spaudai pareiškė, kad Maskvos ir Amerikos bažnyčių susivienijimas neįmanomas, nes USA stačiatikių dvasininkai niekada nesutiks pasiskelbti ištikimais komunizmui.

Lietuvos Mahometonai Kovoja Dėl Laisvės

Roma (LAIC).—Grupė Vilniaus krašto mahometonų, nugalėjusi daug sunkenybių, pasiekė Milaną ir prisijungė prie didesnės mahometonų delegacijos, vykstančios į Londoną. Delegacijos tikslas—kiek galima pareikti vakarų demokratijas, kad jos pildytų duotuosius pasižadėjimus dėl tautinės ir religinės laisvės visiems Europos kraštams.

Taunton, Mass.—Liepos 2-rą New York, New Haven and Hartford geležinkelio traukinio nelaimėje 2 asmenys žuvo, 54 sužeisti.

Mt. Pleasant, Pa.—Liepos 2-rą lėktuvo nelaimėje žuvo Eugene Zimmerman, 26, iš Brinkerton, Pa., ir du jo sūnai—Paul—7 metų, Ernest—6.

Philadelphia.—Liepos 6-tą kovoje su policistais nukautas 83 metų juodukas William McDoughel. Iš savo pusės juodukas sužeidė du policistus, vieną sunkiai.

San Francisco, Cal. — Liepos 5-tą gauta žinia, kad per Balikpapano invaziją, Borneo saloje, japonų slapukai nužudę du australiečius karo korespondentus.

Canberro, Australija.—Liepos 5-tą numirė Australijos premjeras John Curtin. Dėl ligos jis negalėjo dalyvauti San Francisco konferencijoje.

Sharon, Pa.—Liepos 4-tą, netoli Orangeville, Ohio, kryžkelėje traukinis suvažinėjo automobilį. Žuvo 3 asmenys.

PABĖGĖLIŲ BŪKLĖ ŠVEDIJOJE

Stockholmas (LAIC).—Švedų vyriausybė, kaip praneša "The American-Swedish News Exchange," pavedė oficialinei svetimšalių komisijai painformuoti pabėgėlius iš Baltijos valstybių, dabar esančius Švedijoje, kad jiems, jei jie norės, bus leidžiama grįžti į savo gimtuosius kraštus. Kelionės išlaidos bus parūpintos. Nors toksai pabėgėlių gryžimas esąs švedų vyriausybės pageidaujamas, tačiau *niekas* nebūsiąs *verčiamas grįžti*. Toliau, pabėgėliai buvo painformuoti, kad Švedijoje jiems nebūsianti leidžiama jokia politinė propaganda.

Iš tos žinelės aiškėja, kad nežiūrint sovietų spaudimo, švedai, nors ir priversti imtis kai kurių priemonių, vis dėlto pagerbia pabėgėlių teises į prieglaudą.

H. MORGENTHAU, JR. REZIGNAVO

Washingtonas. — Liepos 5-tą paskelbta Henry Morgenthau, Jr., rezignacija iš iždo sekretoriaus vietos, kurioje jis išbuvo 11½ metų. H. Morgenthau, Jr., pasižadėjo eit sekretoriaus pareigas iki prezidentas Truman sugrįš iš trijų didžiųjų konferencijos, kuri įvyks Berlino. Nauju iždo sekretorium numatytas dabartinis Karo Mobilizacijos direktorius Fred M. Vinson.

Winnipeg.—Liepos 1-mą Red Lake mieste dėl viešbučio gaisro žuvo 10 asmenų, 55 sužeisti.

SOVIETIZACIJA IR KOMUNISTŲ PARTIJOS DIKTATŪRA LIETUVOJE

New York (LAIC).—Maskvos oficiozas "Izvestija" Nr. 93 praneša, kad Lietuvos Valstybinė leidykla jau išspausdino Stalino raštus "Apie Leniną," "Apie Leninizmo Pagrindus," "Apie dialektinį ir istorinį materializmą"; taipgi išleistas Stalino gyvenimo aprašymas lietuvių kalba. Okupacinė-sovietų vadovybė Lietuvoje verčia lietuvius savomis lėšomis, panaudojant savas leidyklas, gaminti propagandinę sovietinę-komunistinę literatūrą. Tokių raštų dabar daugiausia ir spausdinama Lietuvoje.

To paties laikraščio No. 50 įdėtas pranešimas apie padėtį Lietuvoje, kuriame pirmoje vietoje pabrėžiama, kad ten gyvenimas tvarkomas pagal komunistų partijos nutarimus.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
GARSAS
Leidžia Ketvirtadieniais Redaguo' M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Suvien. Am. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00, Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

DŪSAVIMAIS IR AIMANAVIMAIS LIETUVOS NEIŠGELBĖSIME

Nežiūrint bolševikų cenzūrų ir stropiausių pastangų laikyti Lietuvą tamsoje, vis dėlto iš ten prasiveržia žinių. Jų daugiausia paskleidžia asmenys pasprukę iš Lietuvos užsienin. Tos žinios yra liūdnos. Jos vaizduoja kruvinus mūsų tautos vargus, kančias ir ašaras.

Daugiau žinių gaunama ir apie mūsų brolius ir seseris karo ir okupacijų išblokštus iš gimtosios žemės.

Tų žinių daugiausia gauna ir perduoda spaudai Lietuvių Amerikiečių Informacijos Centras (LAIC), 233 Broadway, New York 7, N. Y., kurį Amerikos Lietuvių Taryba išlaiko iš patriotingos visuomenės sudėtų aukų. LAIC taipgi stengiasi kuo plačiausia supažindint su liūdnu Lietuvos likimu Amerikos visuomenę ir surasti kuo daugiausia draugų.

Nežiūrint visų baisių pergyvenimų, išdraskymų, išnaikinimų, mūsų broliai ir seserys senoje tėvynėje ir atsidūrę užsienyje—ištrėmime sako: tegu leidžia mums laisvai gyventi ir tvarkytis, mes vėl atstatysime kraštą iš pelenų ir griuvėsių, mes vėl atsigriebsime. Žodžiu sakant, jų dvasios nepalaužė nei karo audros, nei baisios atkartotinos okupacijos su visais jų žiaurumais, su aiškiais okupantų planais tautą nušluoti nuo žemės paviršiaus, o jos vietoj įveisti savo padermę. Kai tie biblijiniai izraelitai, ištrūkę iš Babilono nelaisvės, nori grįžti į savo pažadėtą žemę ir būdami laisvi atkurti savo tautinį, politinį, religinį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą.

Tad ir mes, Amerikos lietuviai, persiimkime ta pačia dvasia. Juk Lietuvos byla dar nebaigta, kaip ir daugelio kitų tautų. Taikos konferencija dar nei neprasidėjo. Negalimas daiktas, kad amerikiečiai, anglai, prancūzai ir kitos demokratinės tautos padėję tiek aukų nacių ir fašistų agresijos sutriuškinimui, mestų mažasias tautas į kito agresoriaus nasrus.

Šimtai tūkstančių mūsų brolių ir seserų, atsidūrusių ištrėmime, šaukiasi mūsų pagalbos. Jiems reikalingi drabužiai, maistas ir pastogė. Mes ypatingai galime suteikti jiems pagalbą drabužių rūpinimu. **Kiekvienoje lietuvių kolonijoje tegu atsiranda Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo skyriai ir tegu visu uolumu imasi rinkti drabužius.** Kone kiekvienam mūsų laikraščio numery telpa BALF vadovybės atsišaukimai ir paaiškinimai, kaip drabužius rinkti ir juos siųsti į centralinį fondo sandėlį—**Lithuanian Relief Warehouse, 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.** Mes gi iš savo pusės primename, kad reikalas labai svarbus, kad reikia padėti mūsų broliams ir seserims greičiau atsigriebti po baisaus karo ir okupacijų siaubo.

Dūsavimais ir aimanavimais Lietuvai nieko nepadėsime. Tik mūsų materialė ir moralė pagalba padės atmušt priešų ir išgamų pastangas ją pavergti ir sunaikinti.

Padėkime Lietuvai laimėti kovą—atgaut laisvę ir nepriklausomybę.

ATBĖGĖLIŲ PADĖTIS ALIJANTŲ OKUPUOTOJE VOKIETIJOJE

(LAIC)—Gegužės pabaigoje, Paryžiuje SHAEF būstinėje (Supreme Headquarters Allied Expeditionary Forces) buvo sušauktas specialus pasitarimas atbėgėlių padėčiai amerikiečių-anglų okupuotoje Vokietijoje aptarti. Reikšmingą pranešimą tuo reikalu padarė plk. lt. V. R. Paravicini, atbėgėliams tvarkyti rytinio karininkų skyriaus viršininkas. Tarp kitko plk. Paravicini pareiškė: "Karo nusikaltėlius išskyrus, niekas iš atbėgėlių ar deportuotųjų prievarta repatrijuojamas nebus. Automatiškai bus repatrijuojami vien rusai. *Tas liečia ir ukrainiečius* (mūsų pabraukta). Teritorinės kilmės požiūriu, vadovaujamės *priekinių sienų konfiguracija*, neatsižvelgdami į Jaltos konferencijoje padarytus nutarimus.

Iki Taikos Konferencijos, nepripažįstame ir taip vadinamos **Kursono linijos**. Vadinasi, ana pus **Kursono linijos gimę asmenys bus registruojami pagal jų** *pačių pareikštą valstybinę priklausomybę* (mūsų pabraukta).

Tas pats liečia *lietuvius, latvius ir estus* (mūsų pabraukta).

Tuo būdu, po 3-4 mėnesių, okupuotoje Vokietijoje, liks vien nenorintieji būt repatrijuotais.

Be to, plk. Paravicini pareiškė, kad šiuo metu (vadinasi gegužės pabaigoje) rytuose esančios atbėgėlių stovyklos keliamos į *nuolatines* amerikiečių-anglų okupacines sritis, ir kad Vyriausioji Sąjungininkų būstinė ruošia didelį planą tiems atbėgėliams darbu aprūpinti. Iš to pat pranešimo paaiškėjo, kad atbėgėlių likimui galutinai spręsti yra įsteigtas Tarptautinis Asmenims be Pilietybės Globoti Komitetas.

Kiek tas liečia lietuvius, LAIC laiko reikalinga pastebėti:

a) Lietuvos teritorinė priklausomybė, matomai, skaitoma Lietuva iki hitlerinės agresijos pradžios (iki Austrijos užgrobimo), t. y. Lietuvos valstybės ribos su Klaipėdos kraštu, bet be Vilniaus.

b) Valstybinės priklausomybės pareiškimas anaiptol dar nereiškia, kad atbėgėliai *prieš jų norą* bus repatrijuojami.

c) Pranešime minimi stovyklų kilnojimai į *galutinas* anglų-amerikiečių okupacijos sritis, matomai, tampriai rišąsi su dabartiniu metu Vokietijoje baigiamais vykdyti okupacinių sričių pertvarkymais ir kariuomenių judėjimais.

d) Plk. lt. Paravicini pareikštas nusistatymas visais atvejais sutampa su iš U. S. valdžios įstaigų gautomis informacijomis (LAIC buvo paskelbtos gegužės mėnesį).

Apžvalga

LIETUVOS TREMTINIAI IR JŲ ŠELPIMAS

Vakarų Europos šalyse randasi šimtai tūkstančių Lietuvos tremtinių. Daugiausia jų yra vokiečių teritorijose, dabar alijantų okupuotose. "Naujienos" apie jų padėtį rašo:

"Šitas sritis dabar valdo karo valdžia (Military Government) ir, kol kas, į jas neina paštas (išimant kareivių laiškus) ir jų negali pasiekti jokia privatinė organizacija. Todėl ir Bendras Amerikos Lietuvių Fondas tuo tarpu dar negali tenai siųsti pašalpos. Šitokia padėtis, kiek teko patirti, gali prasitęsti dar kokius dvejetą mėnesių. Toliau, reikia tikėtis, kelias į tas sritis atsidarys.

"Bet kas tais tremtiniais rūpinasi dabar?

"Amerikos okupacijos zonoje tremtinius šelpia *JAV kariuomenė*. Tie, kurie turi šiokią-tokią pastogę, mieste arba sodžiuje, gauna maisto. Kurie neturi buto arba kambario, yra apgyvendinti tam tikrose stovyklose — 'Displaced Persons' Camps'.

"Pradžioje šių stovyklų gyventojus Amerikos kariuomenė aprūpindavo maistu iš savo atsargų. Dabar 'Naujienos' gavo žinių, kad maistą ir kitus reikmenis tremtinių stovykloms, kurios yra Amerikos kariuomenės priežiūroje, pristato U. N. R. R. A., t. y. United Nations Relief and Rehabilitation Administration.

"Galima tikėtis, kad panašiai yra tvarkomi tremtinių reikalai ir britų okupacijos zonoje.

"Vienas dalykas yra tikras—tai tas, kad JAV karo administracija ir UNRRA apgins tas nelaimingas karo aukas nuo bado. Badu jie nemirs ir, veikiausia, gaus gydytojų pagalbą ligoje.

"Blogiau yra su apranga. Jėga išgabentieji į Vokietiją arba savo noru pabėgusieji iš Lietuvos žmonės baigia nudėvėti paskutinius savo drabužius ir batus. Daugelis dengiasi betkokiais skarmalais. Laimė dar, kad dabar vasara,—jei ne, tai daugelis jų kęstų šaltį.

"Tačiau visi jie žiūri su baime į ateitį. Kas bus, kai ateis ruduo ir paskui žiema? Kur pasidės ypatingai tie, kurie turi šeimas su mažais vaikais?

"O betgi retas kuris jų sutiktų grįžti į Lietuvą, kol ją valdo bolševikai. Jie atsimena, kas atsitiko jų kaimynams ir giminėms 1940-41 metais, per pirmąją sovietų okupaciją. Būti išgabentam į Sibiro tundras arba Turkestano tyrlaukius ir tenai mirti palengva mirtim nuo katorgos darbo, bado ir šalčio nenori nei vienas."

VIENI LAISVĘ DUODA, O KITI ATIMA

"Vienybė" rašo:

"Ateinančių metų liepos mėnesio 4 dieną Filipinų salos tampa nepriklausoma valstybe.

"Kad valstybė savo noru suteiktų kitai silpnesnei tautai nepriklausomybę — retas įvykis.

"Berods, tai antras toks atsitikimas naujųjų amžių istorijoje.

"Šio amžiaus pradžioje Švedija suteikė nepriklausomybę Norvegijai.

"Dabar . . . Jungtinės Valstybės—Filipinams.

"O tuo tarpu—*'Lietuvos žemė yra permirkusi krauju ir ašaromis, ją dabar mindo azijatiškas žmogaus išniekintojas...*"

"Taip rašo dviejų metų amžiaus kūdikio motina iš amerikiečių okupuotos Vokietijos.

"Liūdniausia, kad nebėra tėvynės, nebėra kur grįžti, aplankyti savo tėvelių, brolių..."

"Taip šiandien skundžias išsklaidyti, kaip paukščiai, po pasaulį nelaimingos Lietuvos sūnūs ir dukterys."

REIKIA DRABUŽIŲ VYRAMS

Vyriški marškiniai šiandien Europoje kai kur kaštuoja iki $200.00. Dėl to jie taip brangūs, kad jų nėra. Visam karo paliestam pasauliui reikia drabužių. *Reikia ypač vyriškų drabužių, kurių daug mažiau aukojama. Išnaikintose karo vietose net priemonės drabužius gaminti išnaikintos.*

Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo vajus rinkti lietuviams drabužius tęsiamas. Jame reikia surinkti drabužių, kurių užtektų apdengti 350,000 lietuvių tremtinių Vokietijoj ir Austrijoj. Reikia drabužių lietuviams ir kitose šalyse.

Dirbtuvės, nors kai kur ir pradedamos atstatyti, negali suspėti pagaminti tiek drabužių, kiek jų reikia. Vienintelis būdas drabužių gauti—Amerikos žmonių dovanos.

Pasimokę Daugiau Atliksime

Drabužių lietuviams reikia visokiausių, ypač vyrams ir megstinių. Prašome siųsti viską išvalytą, išskalbtą. Bet jei persunku ar nepatogu tai padaryti, mūsų sandėlis priims viską, ką tik siųsite. Prie BALF skyrių, parapijų, draugijų centrelių organizuokite sandėliukus, kuriuose drabužius būtų galima paruošti siųsti mūsų sandėliui. Iš praeito vajaus esame daug pasimokę. Daug galima dabar laiko ir energijos sutaupyti, gauti daugiau ir geresnių drabužių. Prašykite pagalbos ne tik iš saviškių. Jos gausite ir iš kitų tautybių amerikiečių. Juos kvieskite.

Krautuvininkai ir dirbtuvių savininkai pagelbės gauti dėžių pakavimui. Vajų skelbti prašykite savo parapijų kunigų, vietos spaudą, radiją, draugijas talkininkauti.

Naudokim Piknikus

BALF ar pagelbiniai skyriai gali surengti piknikus, kurių įžangos mokesčio vietoje gali būti drabužiai. Piknikuose prašykite kalbėtojus raginti rinkti drabužius. Kai kurios draugijos ar pavieniai suaukoja pinigų rūbams, kurių mažiau gauname, nupirkti. Šiuo laiku ypač trūksta vyrams drabužių, kuriuos ir prašome įgyti.

Kiekviena siuvykla, valykla turi paliktų gana gerų drabužių. Žmonės, tai išsikeldami gyventi kitur, tai pametę bilietą, tai pamiršę, palieka daug gerų rūbų siuvyklose. Toki *siuvėjai ir valytojai gali perleisti rūbus už pataisymo ar išvalymo kainą. Padirbėkime šioj srity, gausime gerų drabužių pigia kaina.*

Moterys prašomos *sudaryti mezgimo ratelius*, megsti šiltus drabužius. Jų labai reikia, ypač vaikučiams.

Visus rūbus siųskite: *Lithuanian Relief Warehouse, 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.*

Kokios tik pagalbos iš centro ar mūsų sandėlio jums reikia, tuoj klauskite. Išsiųstą skelbimų literatūrą prašome plačiai paskleisti.

United Lithuanian Relief Fund of America
19 W. 44th St.,
New York 18, N. Y.

RAUDONIEJI GRĮŽTA DARBAN

"Darbininkas" rašo, kad kol naciai nebuvo įveikti, Amerikos komunistai ėjo su savo šalies valdžia. Sumušus nacius ir išgelbėjus Rusiją, jie grįžta prie savo darbo—komunistinės tvarkos įgyvendinimui. Didžiausią dėmesį jie kreipia į kariuomenės supropagandinimą savo tikslams.

"Mat, jie iš prityrimo žino, rašo 'D.', kad kol kariuomenė su jais nesusidės, tai revoliucinis perversmas bus neįmanomas. Du ryškūs pavyzdžiai tai patvirtina. 1905 m. Rusijos revoliucija vien tik dėlto nepavyko, kad tik kai kurie armijos daliniai joje dalyvavo. Gi 1917 m., kuomet visa rusų kariuomenė buvo supropaganduota ir sudemoralizuota, revoliucijos laimėjimas buvo pilnas. Tuos pavyzdžius bolševikų vadai visuomet turi savo omenėje ir tikisi pasisekimo vien tokiam atsitikime, jei Amerikos armija pilnai pasiduos komunistinei propagandai. Kad ji pasisektų, reikia turėti savo šalininkų ir kariuomenės viršūnėse. Bet Amerikos armijos vadovybė ir civilinė vyriausybė komunistų žygius kiaurai permato. Tad vadai nori parodyti, kodėl komunistai karininkai Amerikos armijoj nepageidaujami, ir viešai atskleidžia komunistų darbelius. Tam tikra tardymo komisija viešai paskelbė, kad komunistai aiškiai siekia nuversti teisėtą Amerikos vyriausybę ir užvesti bolševikišką tvarką. Komunistai esą pajėgingi, visur įsibrovę, nesivaržą jokiais sąžiningumo dėsniais ir griebiasi bet kokių priemonių savo tikslui atsiekti. Tad Amerikos visuomenei žinotina, kad raudonieji—grįžta savo darban."

PIKTINASI ŠVEDŲ ELGESIU

Savaitraštis "Amerika" apgailauja liūdną faktą, kad "20 procentų atsiklaustų švedų pasisakė, jog Baltijos atbėgėlius reikia išduoti rusams."

"Švedų ir lietuvių santykiai prieš šį karą buvo artimi ir šilti.

"Šiandien švedai gyvena pertekliuje, o lietuviai—jau trečios okupacijos prislėgti ar svetur išblaškyti.

"Yra jų būrelis atsidūręs ir Švedijoj. Dabar švedai į mūsų tautiečius žiūri kaip į raupsuotus, ar net blogiau. Lietuviams ir kitiems Baltijos žmonėms uždrausta gyventi Stockholme. Švedai į Baltijos atbėgėlių stovyklas leido lankytis rusų slaptajai policijai.

"Švedai gyvena gerai ir turtingai. Savo prabangoj, didelė jų dalis ne tik neužjaučia vargšų Lozorių, bet juos visiškai nori pražudyti.

"Švedai giriasi esą demokratai, bet 20 procentų užklaustųjų, nė akies nemirktelėję, atsakė, kad nelaimingus lietuvius, latvius ir estus reikia išmesti kiečiausiai šių laikų diktatūrai.

"Gerai sakė mūsų tėvai: sotus alkano neužjaučia. A anie švedai pasielgė dar biauriau..."

PENKERI METAI NUO BAISIOS AREŠTŲ NAKTIES

New York (LAIC).—Vienu iš pirmųjų Sovietų Rusijos okupacinės valdžios rūpesčių Lietuvoje, dar pirmosios (1940 metais) okupacijos metu, buvo likviduoti patrijotinės lietuvių visuomenės vadus. Naktį iš liepos 11-12 d. Lietuvoje, pagal iš anksto paruoštą planą, buvo pravesti masiniai areštai, kurių metu buvo suimta apie 2,500 asmenų, priklaususių įvairioms Lietuvos politinėms grupėms. Tai buvo pirmas sovietų pasirengimas rinkimams į "liaudies seimą." Po to sekė uždarymas visų nekomunistinių organizacijų ir kiti prievartos veiksmai.

Lietuviai Pabėgėliai Rengiasi Leisti Laikraštį

Švedarija (LAIC).—Viename žymesnių Europos miestų susispietęs lietuvių komitetas nutarė leisti lietuvišką savaitraštį. Laikraštis manoma pradėti leisti, kai Europoje ims veikti paštas ir geležinkeliai.

LAIŠKAI IŠ EUROPOS

(Iš mano prisiminimų)

Rašo MATAS MILUKAS

(Tęsinys)

Ar tai ne ironija, kad turime draugauti išimtinai su bulve tuo metu, kai visa Lietuva užversta įvairiausiomis Dievo gėrybėmis, kai pro mus trata traukiniai su užsienin vežamais bekonais, galvijais ir paukščiais, kai Nemunu stenėdami iriasi garlaiviai, perkrauti sūrių ir sviesto, kai iš sandėlių lauk verčiami supuvę kiaušiniai ir supelyję miltai, kurių, esą, mes nepajėgiame išpirkti . . .

Mes žmonės raštingi ir sugebame iš maisto kortelės išskaityti, kad dar šis tas mums priklauso. Nors dar tik dvi savaitės praėjo, viso mėnesio duonos, druskos ir cukraus norma jau sunaudota, tą mes žinome ir jų nereikalaujame, bet žinome ir tai, kad mūsų virškinimo aparatan nepakliuvo riebalai, vienas kiaušinis, keli litrai nugriebto pieno, truputis sūrio ir sviesto ir čielas kilogramas mėsos! Bet dėl to mes ir kreipiamės pas savo viešpatį—krautuvės vedėją patarimo. Ojis savo autoritetingu žodžiu tekiasi mums paaiškinti:

1) Kiauliena duodama tik išrinktąjai rasei.
2) Sviestas—tik kariuomenei.
3) Pienas—vokiečių šunims.
4) Kiaušiniai—dar nesugedo.
5) Sūris įrašytas kortelėn tik dėl įvairumo.
6) Mėsa . . . Kadangi sandėliuose dar neprisirinko "tinkamos valgyti" mėsos (stipienos), jos vietoje gausite arklienos.

Tos stipienos ar arklienos belaukdami mes po dešimtį valandų stovėdavome prie krauturvės durų, kartais ištisą naktį miegodavome prie jų (faktas!), bet turėdavome eiti namo tuščiomis rankomis, jei nemokėdavome mandagiai pasisveikinti su ponu krautuvės vedėju, ar jo padėjėjoms dirbtinai nusišypsoti. (Sakau dirbtinai nusišypsoti, nes tikrai nuoširdus juokas iš mūsų leksikono senai išgaravo).

Susidarius tokiai padėčiai be išeities, lieka gyventi "šventu dūku ir tabaku." Taigi mes ir rūkėme! Pusryčiams—papirosas su suragatų kava. Priešpiečiams—iš spekulianto pirktos cigaretės. Pietums—dviguba porcija naminio tabako. Vakarienę, žinoma, sukombinuodavo žmona . . .

Oi, ta vakarienė, kiek ji kainuodavo mums nervų! . . .

Visą viltį sudėjęs vakarienei, eidamas iš darbo, būdavo, sužadinimui apetito dar pasidairai į krautuvių langus, kur užrašyta "nur fur Deutscher" (tik vokiečiams) ir, parbėgęs namo alkanas, kaip vilkas, sušunki žmonai:

— Kas vakarienei?

O ji liūdnai pasižiūri į tave įdubusiomis akimis ir pasiūlo nuo pusryčių likusios surogatų kavos.

Vos nekrenti nuo apopleksijos. Tik vėliau, kiek atsipeikėjęs, pradedi suprasti klydęs, visą maitinimos problemos išsprendimą suversdamas ant jos vienos pečių. Taigi sukaupi jėgas ir pradedi ieškoti išeities iš to merdėjimo taško. O kas ieško, tas ir randa.

Taigi ir tau, begalvojant, ateina geniali mintis. Netikėtai prisimeni, jog šalia tavęs, daržely je guli gausi maisto atsarga tuo metu kai badas kesinasi pažiūrėti tau į akis!

Ilgai nelaukęs, pasitaisai kaklaraištį, išputi krūtinę, kaip kalakutas, ir bėgi pro duris, šaukdamas žmonai:

— Jau suradau! Suradau! Radau! . . .

Žmona mano, jog tau pritrūko lygsvaros, bet tu į tai nereaguoji ir išdidžiai žengi į patvorį. O bulvė, tarsi nujausdama tavo intencijas, irgi išdidžiai, kaip karalienė savo buduare, guli pasipūtusi po velėna ir tyčiojasi iš tavo trumparegiškumo.

Audijencija ne ilgai trunka. Pačiupęs už kasų, savo maitintoją neši iškilmingai virtuvėn ir kiši į pečių, o iš ten dar iškilmingiau palydi ją prie savo lūpų. Tolimesnę ceremonijų dalį atlieka tavo skrandis, kuris, belaukdamas, tiek susijaudino, jog pradėjo kaukti suklerusio trimito balsu.

Jei toki dalykai dėjosi Lietuvoje, kuri badaujančioje Europoje buvo išgarsėjusi gausiais ir sočiais valgiais, galite įsivaizduoti, kas atsitiko su mumis, įžengus Vokietijon, kuri visą laiką kovojo su alkiu! Bulvę mes ne tik pamėgome, bet į ją įsimylėjome, svajojome apie ją dienomis ir sapnuodavome naktimis.

Gyvendami Vienoje dar dažniau su ja susitikdavome, bet, atvykę į visų išgirtąjį Tirolį, vos nepablūdome, niekur jos nesurasdami. Sako, ji nemėgstanti sniegu pasipuošusių kalnų. Bet ar tai rimta priežastis nuo mūsų bėgti? Mes ją ne tik gerbėme, bet ir dievinome. Būdavo, kokių nors iškilmių proga suruošime balių (kabutėse), prisišutinsime bulvių su marškinėliais (išrengti jos mes neišdrįsdavome), na ir, gardžiuodamiesi, valgome, pabarstę druskele, o iš dėkingų mūsų krūtinių garsiai skamba ją šlovinantieji balsai:

"Oi, bulvės, bulvės,
visa viltis mano,
Kas jūs negerbia,
nieko neišmano..."

3. Mes Laukėm Stebūklo

Maža Lietuvos valstybė gyveno savarankų gyvenimą. Su visais palaikė draugiškus santykius, nieko iš jų neprašė ir nereikalavo jų malonių. Būdama sveika ir darbšti lietuvių tauta palyginamai trumpu nepriklausomybės laikotarpiu sugebėjo susikurti tokias gyvenimo sąlygas, kuriose ramiai galėjo dirbti kiekvienas, kuris nėgeidė nieko svetimo ir nebandė kitiems primesti savo įsitikinimų. Medžiagine savo padėčia Lietuvos pilietis galėjo didžiuotis prieš visas Europos tautas. Tiesa, čia nebuvo milijonierių, bet nebuvo ir skurdžių, kurie pasigestų duonos kąsnio. Visi buvo sotūs ir skoningai, nors be prabangos, apsitaisę.

Kitur tokių žmonių gerove kaimynai gerėtųsi ir sulyg jo mėgintų gerinti savo žmonių būklę. O čia? Mūsų kaimynai pradėjo nerimauti, kam Lietuvoje per sočiai valgoma ir per gražiai rengiamasi, tuo tarpu kai jų piliečiai vaikščiojo škarmaluose ir kentė alkį. Lietuvos gerovė pasidarė, tarsi, rakštis jų akyse ir jie pradėjo mūsų kraštui kenkti. Galiau pasiryžo jį praryti, tik liko išrišti klausimas, kuriam tas skanus kąsnelis turįs tekti.

(Bus daugiau)

SOVCHOZAI IR REKVIZICIJOS LIETUVOJ

New York (LAIC). — Sovietų Rusijos oficiozas "Izvestija," Nr. 50, praneša, kad jau iki š. m. kovo 1 dienos Lietuvoje buvo įsteigti 104 sovchozai, tai yra bendri valstybiniai komunistiniai dvarai. Lietuviai džiaugėsi nepriklausomybės metu pasidarę savažemiais ūkininkais, dabar gi vėl grąžinama dvarų gadynė, taip lietuvius slėgusi baudžiavos metu, tik tas skirtumas, kad vietoje ponų, dabar ponaus komisarai.

Tame pat laikraštyje pranešama, kad pereitais metais uždėtosios rekvizicijos grūdų, bulvių, mėsos ir pieno iš Lietuvos ūkininkų jau išieškotos.

Galima suprasti, kiek sunkumų tas sudarė Lietuvos ūkininkams nacių okupacijos, karo ir kitų sunkumų išvargintiems.

PETRAS RIMKŪNAS

Ant Prakaituotos Žemės

(Tęsinys)

Morta, dažniau žodžiais sušnekusi su Mykolu, pradėjo mirštі tą molinį ir paprastą puoduką. Jai Balanda kažkaip artimesnis pasidarė, ir abu aptardavo savo darbus. Ji atsiklusdavo dėl pirkinėlio :r jai šitoji suknutė tinkanti; kaip atrodytų, jei ji ant storojo piršto užsimautų auksinį žiedą? Arba nusiskųsdavo batukais: dideli—negražu, o šie taip koją suraukia, net ašarą kartais išspaudžia. Jai Mykolas panašėjo daugiau į brolį: toks auksinis vyras, kaip ji galvodavo, ir nuo šių bendro vargo dienų pradėjo vadinti Mykoliuku.

— Mykoliuk, rytoj eisime į bažnyčią,—kalbėjo dieną šeštadienį Morta, prisiglaudusi prie jo aukštes, kai abu daržinėje pešė šiaudus kraigui.—Aš gražiai išsipuošiu. Juk turiu kuo ir žmonėms pasirodyti! Tau neteks kaisti dėl mano skudurų.

Mykolas sutiko. Jam visuomet maloniau esą sykiu su ja. Ir sugriebęs pervėlė Mortą ant išsipūtusių rugienių.

— Eik tų, šunies nosyte,—vis ką nors išgalvosi. O kodėl niekuomet nesakai, kad mes sykiu galėtume ūkelį nusipirkti ir jame kaip du pilvo amerikonai, šeimininkauti? Juk tu man patinkanėle . . .

— Nebranyk, Mykoliuk, dar kas pamatys. Mykoliuk, oi, šonkaulį išrausi . . . Mykoliuk, aš geruoju prašau,—ir juokėsi ji, net daržinės sąspaitos virpėjo. Veidai supėsi, lyg vėjo blaškomos būrės. Gi Mykolas vis:

— Tu raganėle, aš tau. Tu rugienų rupūžiuke, vapą atimsiu, nudusinsiu. Veršiuko skūrele . . .

— Mykolyt, Mykoliuk, My-ko-lai!

— Tu gyvatėle . . .

Priknirkino, priniūrkdė jis ją šiauduose, kad ekmadienio rytą Morta siauresniais akių plyšeais ir kiek nuraudusi tavarojo į užmiegojusį Mykolą ir šį užkalbino:

— Tai eisime, išdykėli?

— Jei taip užsipuoli—galime eiti.

Ir nustibino jis plačiais žingsniais per rudenim nuojančius laukus paskui tankiai minančią Mortą.

Ant kalniuko kauburio driekėsi miestelis. Iš tankiai suspaustų, lyg avys užuvarose, raudonuojančių namų kyšojo du bažnyčios bokštai. Prie miestelio Morta apžergė ežią, paraitė sijoną, užmpė ilgas šilkines kojines, iš ryšulėlio ištraukė vilgančius ir į galą plonėjančius batukus, stenėdama į juos suvarė kojas ir pasididžiavo Mykolui:

— Ar netinka man jie, Mykoliuk?

— Kelmą aprenk—ir jis bus gražus,—kikenda mas atsakė bernas.

Bažnyčioje žmonių, kaip žirnių. Kamšalas gal vų ir skarelių mirgalynė. Morta šiandien daugiau ia žiūrėjo į šv. Antaną. Tepadeda jis jai galvą usukti ilgajam Mykolui, o paskui nusipirkti ūkelį dvi pieningas karves. Jai nubodę kitiems vergauti. Mykolui veik nė viena malda nenusitempė iki amen. Žiūrėk, pradės kurį poterį, jau įpusės, Štai nei iš šio, nei iš to mintin įlįs žemės rėžis, o is tartum žergia paskui plūgą, instinktyviai keia koją. Gi kad suriks suriks kuri bobutė:

— Kur tu lipi, ar nematai?! Taip, nenaudėlis, nutrėškė koją . . . ,—jis vėl grįžta tada į poterį, o bobutė ieško mišiaunose nutraukto puslapio.

Po pamokslo žmonių banga išstūmė rinkon ir Mortą su Mykolu. Šio miestelio rinkoje nuo seno ventadieniais pliauškančiai išsibučiuodavo susikę kūmutės, iš širdies sveikatų išklausinėdavo kiek besigiminiuojančios šeimos, nusiskųsdavo nederliumi ar girdavosi dirvoje išvirtusiu javu. Atlynas nosis varvindavo prie saldumynais kvenančių būdų, o bernai, prisiminę kokią subatvakišką bendrą kelionę rankas susikibę nudrožia i dvilitrinio įsotėlio, pripildyto garsaus šiorapijoje putojančio alučio. Netekėjusios moys iki pat šlaunų nugnaibydavo kurią pažįstamą, kai šioji iš įvairiau žiedais išraityto audinio ažsivilkdavo suknutę. Čia kalbos gal gyviausios, o nauja mada sutankintai liepdavo kratytis lieuviui, kad tik spėtų išsiklausinėti iki pat apatinių. Tuojau: kur pirkai, kiek mokėjai, kas siuvo, a tikri žuvies kaulo guzikai . . .

Pažįstamų miestelio rinkoje netekdavo ieškoti. Jie patys užlipo viršum. Ir Morta akis akin susidūrė su trimis senio Ušvilos sūnumis. Ji būk nė nemato. Negražu žiūrėti, kai taip išsiskyrė. Bet iš šių amžium vidurinysis Petras Ušvila, petingas žaliukas, taip užšaukė, kad pusė miestelio ėgirdo:

— Štai ir Morta, kad tave galas,—toks nelauktas susitikimas!—Jie visi trys gniaužė mergiotės ranką, droviai atkištą, sakytum, juos dar tebeskirtų tas paprastas molinis puodukas. Ušvilos sūnūs ėrė klausimus, kaip iš ožio rago, o ilgojo Mykolo, kurs pypkę siurbdamas kiurksojo Mortai už ugaros, rodos, nė nematė. Mergiotė, kiek susiriebusi, pristatė:

— Būkit pažįstami. Sykiu dirbame . . .

Ušviliokai puolė ir prie jo rankos. Mykolas alanda, tik paspaudęs paskutiniojo ranką, teišrė:

— Sveiki.

Veikiai Ušviliokai nuslydo į tą Mortai degan- praeitį.

— Galėtum vėl pas mus grįžti,—kalbėjo Pet- —Juk niekas tavęs nevarė. Su tuo klaulpie- pusberniu atsiskaitėme tą pačią dieną. Die- no, kur anas dabar plaviněja. Jei atlyginimu buvai nepatenkinta—pridėsime. Ne iš pinigo esame gimę. O nuo savęs aš tau tris pundelius geriausių linų Mykalojuje primesiu.

— Ir mūsų tėvelis taip sakė,—įsiterpė į kalbą jauniausias senio Ušvilos sūnus Andrius.

— Tavęs niekas neklausė,—subraukė jaunį visuomet rimtas ir ne iš šnekiųjų Ušvilų vyresnysis Juozas.

— Pati žinai, kad namuose buvai, kaip šeimininkė,—kalbėjo Petras.—Ušvilų svirnų raktai tavo rankose, Ušvilų spintos tau atdaros iki pat storiausių sviesto dviąsių. Jei kada užsinorėjai alaus, volė laukė, tik pajudink ją.

Morta vis tylėjo. Jai nei šiaip, nei taip. Čia triukšmingai išsiplėšė iš jų ūkio, čia spėjo su Mykolu susigyventi, dar atrodė, kad jis ją mylįs,—o dabar imk ir vėl grįžk. Nors ji galvojo ir apie Ušvilų Petrą. Seniau, kai vieni kur dirbdavo, jis dažnai žiūrėdavo į Mortą ir juokdavosi: kai kas ją bardavo—Petras užtardavo. Bet jis turtingo ūkininko sūnus, o Mykolas, tas muskulingas bernas, buvo tik rankpelnėlis. Jis gali Mortą ir vesti. Ne, ji negrįšianti, viena sau nusprendė, o tuo tarpu Petras šaukė:

— Ko mes čia stovime, lyg pasamdyti? Reikalą galime aptarti ir prie įsotėlio. Gal ištroškęs?—kreipėsi į Mykolą.—Galėtume eiti kartu.

— Kodėl man neįti? Daugiau išlenksiu, kaip jūs visi.—Ir manė, kad čia jo balsas turėtų būti sveriąs, o ne jų, nors ir ūkininkaičiai vadinasi. Lenda, pūzrai, prie Mortos, kaip pakvipę, o nenujaučia, kad jo kumštis kur kas kietesnis ir skaudesnis būtų, jei, sakysim, juo tektų kurio Ušvilioko veidą paliesti. Šiaip jis ne mušeika, bet jei reikėtų vardan Mortos—mėžtų užsimerkęs.

Taip jie čiulpė butelį po butelio. Kai įkaušo, Mykolas storu balsu suriko:

— Prašau mano sąskaita visą tuziną!

O Petras Mortą tebekalbino:

— Grįžk, taip linksma būdavo tada. Kiaules tyčia įsakysim pusmergei liuobti.

— Ir mūsų tėvelis taip sakė,—vėl išlindo jauniklis Andrius. Bet šiuo metu niekas jo žodžių nebegirdėjo: alus buvo giliai įsijautęs į gyslas ir nuslopinęs klausas prašalainio žodžiams.

Morta linksmėjo ir judrėjo.

— Mykoliuk, kaip tu manai, jei aš imčiau ir sugrįžčiau pas Ušvilas?

— Šeško skūrele, vėl ką nors sugalvosi! Ei, žyde, dar dvyliką butelių!

— Ne, negaliu—Mykoliukas neleidžia.

— O kas tau tas Mykoliukas?—klausė Petras.

— Jis labai geras. Tarp mūsų kalbant ir paliekant: mes mylimės . . .—šnibždėjo įkaitusi Morta Petro ausin.—Nemoku tinkamai nusakyti, ot kas yra. Mes suprantame vienas antrą, mes iš vieno dubenėlio srebiame. Vakar taip atvirai to ūkininko daržinėje nukalbėjome. Pirksime ūkelį. Savų karvių įsigysime. Jis man žadėjo ir paltą ant žiemos, su krekuliais, tokį minkštutėlį.

(Bus daugiau)

DIDVYRIAMS DARIUI IR GIRĖNUI

Mažutės tautelės didvyriai, gigantai
Sparnuoti lietuviai į tėviškę skrenda;
Jie įveikė platų, klastingą Atlantą . . .
Nejau tai tikrovė—ne sapnas—legenda?!

Oranžinis paukštis Europos kraštuose.
Jau taip nebetoli brangioji Tėvynė . . .
Padangių galiūnus gimtinės laukuose
Jau greitai pasveikins aušra rytmetinė!

Iš miego pažadina Kauną sirena;
Džiaugsminga žinia: skrenda Darius, Girėnas!
— Juos veikiai išvysim,—kiekvienas galvoja.
Naktis. Vakaruose audra ir žaibuoja . . .

Mes laukėme jūsų, padangių ereliai!
Žinojom—atskrisit, narsieji, į mus,
Nors audros ir vėjai pastoj jums kelią,
Nors svaidė tamsoje perkūnas žaibus.

Sulaukėm! atskrídot, narsieji lakūnai!
Jūs pažadą savo šventai ištesėjot:
Nors karstuose jūsų sukruvinti kūnai,
Nevystančių laurų vainiką laimėjot! . . .

Iš tolimo krašto iš už jūrų-marių
Iš savo garbingų didvyrių-sūnų
Iš savo lakūnų Girėno ir Dariaus
Sulaukei, Tėvyne, brangių dovanų;

Jie tave, Jaunoji, karštai pamylėjo:
Ta meilė juos nešė per jūrių platybę,
Ant aukuro meilės juk tau jie sudėjo
Ir laurų vainiką ir jauną gyvybę . . .

Jaunoji Tėvyne! mesk gedulo šydą!
Kaip nuotaka puoškis, kelk galvą aukštai:
Žinok! to vainiko pasaulis pavydi,
Kurį tau nupynė tavieji vaikai!

Berybės ereliai! garbingai Jūs žuvot,
Be laiko suglaudę galingus sparnus . . .
Didvyrių Jūs žemės tikri sūnūs buvot,
Jūs žygis didingas, garbingas, gražus!

Liudas Sakalinis

SPRINGFIELD, MASS., VYSKUPIJOS DEIMANTINIS JUBILIEJUS

1870-1945 m.

(Pabaiga)

Bendra Katalikybės Apžvalga

Peržvelgus lakia mintimi ir budria akimi 75 metų katalikybės žydinčio ir kaskart nuolat tobulėjančio gyvanimo 1870-1945 m. laikotarpį Springfield'o vyskupijoje, matome begalinę pažangą ir tikrai mišiniškus nuveiktus darbus Bažnyčios gerovei, tautos ir visuomenės naudai, ypač visos žmonijos gerovei.

Iš tarpo nedaugelio desėtkų anais laikais (1830 m.) katalikų, daugumoje geležinkelių, vieškelių, miestelių ir fabrikų statytojų ir smulkių krautuvininkų, bei įvairių nežymių amatninkų, laikotarpyje 115 metų išaugo graži ir visos tautos pasigerėjimo verta katalikiškoji visuomenė ir šviesuomenė. Šiandien iš jos brandaus tarpo turime jau daug katalikiškų asmenybių: mokslo vyrų, valstijos ir valstybės pareigūnų, senatorių (pav. Dov. Ign. Walsh, Henry C. Lodge, Jr.) kongresmenų, miesto majorų, pašto viršininkų, teisėjų, advokatų, patentuotų išradėjų, kunigų, gydytojų, vaistininkų, slaugių, dantistų, vienuolių, seselių, inžinierių, plataus maštabo pirklių, pramonininkų, biznierių, orlaivininkų, *mokytojų*, rašytojų, poetų ir daugybes įvairių kitokių profesijonalų, kurių vardus, ar garbingai užimamas vietas būtų perilga čia iškaitliuoti.

Trumpais bruožais užteks pasakyti, kad prakilnioje Springfield'o vyskupijoje, kuri savo plotu užima 4,378 kvadratinių mylių su 1,078,948 gyventojų skaičiumi, 503,850 yra katalikai. Visose gi USA valstijose yra 132,917,441 gyventojų, iš kurių tarpo tik 23,962,671 yra katalikai, reiškia 5½ dalis visuomenės. Todėl neveltui politikos ir visuomenės žinovų yra sakoma, kad netik šioje vyskupijoje, bet ir visoje Massachusetts valstijoje, katalikų atstovai vadovauja visuose visuomenės sluogsniuose ir atsakomingose vietose, bei pareigose.

Štai šie grynai bažnytiniai daviniai patys už save labai iškalbingai kalba. Sulig oficijalaus "Catholic Directory, 1945 m.", šiandien vyskupijos sienose yra:

Vyskupų	1
Pasauliečių kunigų	515
Vienuolių kunigų	187
Viso	702
Parapijų ir bažnyčių	209
Koplyčių	10
Misijų stočių	33
Vienuolių seserų	2,248
Seminarijų vienuol.	4
Kolegijų ir akademijų	3
Studentų vaikinų	850
Studenčių mergaičių	228
Viso	1,078
Aukšt. mokyklų "H. S."	27
Mokinių vaikinų	2,545
Mokinių mergaičių	2,894
Viso	5,439
Parapijinių mokyklų	101
Mokinių vaikinų	17,327
Mokinių mergaičių	17,590
Viso	34,917
Viso moksleivių katalikų įtakoje	40,476
Mokytojų kunigų	122
Mokytojų broliukų	10
Mokytojų seselių	1,418
Mokytojų pasauliečių	62
Viso	1,612
Prieglaudų	6
Našlaičių berniukų	246
Našlaičių mergaičių	248
Katalikiškų ligoninių	8
Ligonių per metus	42,700
Slaugių mokyklų	4
Slaugių moksleivių	530
Senelių prieglaudų	4
Senelių, senučių	393
Krikštų	16,025
Gimimų	15,480
Atsivertimų	545
Šliūbų viso	4,350
Katalikų	3,375
Mišrų vedybų	975
Mirimų	7,850
Katalikų	*503,850*

Taigi, birželio 14 d. 1945 m., linksmai ir laimingai švenčiant, ypač apvaikštant šiuos garbingus prakilnios Springfield'o vyskupijos 75 metus darnaus ir brandaus gyvavimo, arba *Deimantinį Jubiliejų*, kurio įspūdingos ir reikšmingos padėkonės pamaldos įvyks jo užbaigoje apie gruodžio mėn. pabaigą, netik pačioje katedroje, visose bažnyčiose, katalikiškose mokyklose, bet ir visose katalikiškose įstaigose, ypač susilaukus specialaus tai brangiai ir retai progai Jo Šventenybės popiežiaus Pijaus XII palaiminimo,—mes visi katalikai, sykiu su mūsų garbingu, uoliu, darbščiu ir geruoju Ganytojum, J. E. vyskupu Thomas Maria O'Leary, D. D., visais prakilniais prelatais, gausinga dvasiškija, ypač lietuviais kunigais, vienuoliais, seselėmis ir pagaliau visais šios vyskupijos pasauliečiais, ytin skaisčiaširde jaunuomene ir geraisiais vaikučiais—būkime begalo dėkingi Aukščiausiajam ir gerąjai Marijai už visas suteiktas mums malones, kad galėjome džiugiai sulaukti šio taip brangaus ir žmogaus gyvenime reto jubiliejaus, ir kad turėjome laimės bei progos didesnėje, ar mažesnėje dalyje prisidėti savo maldomis, pasiaukavimais, gerais darbais, mokslu, ar piniginėmis aukomis prie bendros gerovės ir prakilnaus vardo išlaikymo visos Springfield'o vyskupijos. Ypatingai prie šio atmintino Deimantinio Jubiliejaus, kuris bus deimanto raidėmis užrašytas šios šalies ir mūsų prakilnios lietuvių išeivijos šioje vyskupijoje amžinai nenykstančiuose istorijos lapuose.

Tat, tekyla iš kiekvieno mūsų lūpų ir širdžių giliausios ir nuoširdžiausios padėkos, pagarbos ir įvairių ateityje malonių, išprašymų "*Te Deum Laudamus*" himno malda prie garbingo ir galingo Jo Šventenybės Sosto Danguje. Šios visos mūsų plačiosios visuomenės maldos tesusilieja su panašiomis maldomis brangių mūsų širdžiai brolių, sūnų ir dukterų įvairiuose karo frontuose, kurie lieja savo kraują ir aukoja brangiausį žmogaus gyvenime turtą—gyvybę už pasaulio tautų laisvę, žmonių tarpe lygybę, pasaulinę tikrais krikščioniškais pamatais pagrįstą demokratiją ir pagaliau už šviesesnį, skaistesnį žmonijos rytojų.

O mes *visi lietuviai* prie šių karštų maldų ir nuolankių prašymų prijungkime dar ir savąsias į gailestingąją Mariją Vilniaus Aušros Vartuose, kad neužilgo nusikračius žiauriosios azijatų vergijos, visa Lietuva susilauktų Nepriklausomybės ir laisvės, kuri neišdildomai žydi ir bujoja kiekvieno pasaulyje lietuvio širdyje nuo laikų pirmojo ir vienintėlio Lietuvos karaliaus Mindaugo, įvedusio krikščionybę Lietuvoje 1251 metais!

Padangės Aras—
Kun. S. J. Vembrė

Birželio 14, 1945 m.
Athol, Mass.

ITALIJOS LIETUVIAI GAVO 25,000 SVARŲ DRABUŽIŲ

Roma (LAIC).—Italijoje atsidūrę lietuviai pabėgėliai dėkoja USA lietuviams už atsiųstus drabužius. Romoje gauta 25,000 svarų drabužių ir batų vyrams, moterims, vaikams. Drabužiai buvo BALF'o išsiųsti kovo mėnesį per American Relief for Italy. Tuo pačiu metu buvo išsiųstas drabužių siuntinys ir Prancūzijoje gyvenantiems lietuviams.

Lietuvių šalpą Italijoje prižiūri Stasys Girdvainis, Lietuvos ministeris prie Šventojo Sosto.

NATKEVIČIŲ Į KAPUS PALYDĖJUS

(LAIC)—Iš Europos gautas pranešimas, kad šių metų gegužės 25 d. mirė buvęs Steigiamojo Seimo sekretorius, "Geležinio Vilko" pulko organizatorius, visuomenės veikėjas ir buvęs nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Ladas Natkevičius. Paskutinė jo gyvenimo vieta minima Schruns, Voralberg, Kreis Bludenz, Austrijoje.

Velionis buvo gimęs 1893 m. sausio mėn. 19 d. Balsupių kaime, Šunskų valsč., Mariampolės apskr. Mokslus ėjo Mariampolės gimnazijoje ir Petrapilio univertete. Rusuose organizavo lietuvius kariškius. Rygoje sušaukė 12-tos armijos lietuvių suvažiavimą ir buvo jo vykdomojo komiteto pirmininku. Lietuvių kariškių buvo išrinktas delegatu į Lietuvių Seimą Petrapilyje. Patekęs vokiečiams į nelaisvę, pabėgo ir kurį laiką mokytojavo Latvijoje, lietuvių mokykloje. Lietuvoje buvo žemės ūkio M-jos įgaliotinis Vilkaviškio apskrityje. Lietuvos armijoje tarnavo, būdamas artilerijos vyresnysis leitenantas, vėliau — kapitonas. 1919 m. birželio 4 d. buvo paskirtas karo atstovu Latvijoje ir Estijoje. Tų pačių metų vasarą Ministerių Kabineto buvo numatytas siųsti į Jungt. Amerikos Valstybes kariuomenės organizavimo reikalu. Ruošdamasis tai kelionei parašė knygą "Lietuvos Kariuomenė," kuri ir buvo išleista Amerikoje, New Yorke. Tačiau planuotoje kelionėje jam neteko dalyvauti ir 1920 metais buvo išrinktas į Steigiamąjį Seimą. Lenkams pradėjus pulti Lietuvą, apie 1920 m., spalių 6-7 d., pradėjo organizuoti "Geležinio Vilko" pulką, vėliau virtusį trečiu dragūnų pulku. Kadangi darbas seime neleido nuolat būti prie pulko, tai Natkevičius iš kariškų pareigų pasitraukė, atsiduodamas vien valstybės kūrimo darbams. Buvo išrinktas pirmojo Seimo nariu, o vėliau—ir antrojo. Nuo 1923 m. iki 1930 metų gaudamas valstybinę stipendiją, studijavo Paryžiuje ir buvo "Eltos" korespondentu. 1930 m. buvo paskirtas užs. reik. ministerijos sekretoriumi, o sekančiais metais—toje pat ministerijoje—referentu. 1935 m. buvo perkeltas į pasiuntinybės patarėjus Paryžiuje, o nuo 1939 m. balandžio 1 d. paskirtas nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministeriu Maskvoje. Čia jam teko būti liūdnu liudininku Rusijos imperialistinių siekimų ir 1939-1940 metų ultimatumų Lietuvai.

Sovietams okupavus Lietuvą, p. Natkevičius kurį laiką mokytojavo Prienų gimnazijoje.

Velionis buvo ir plunksnos darbininkas. Rašyti pradėjo "Aušrinėje," vėliau bendradarbiavo "Vilniaus Aide." Rygoje redagavo kariškių laikraštį "Laisvas Žodis," kurs paskui buvo perkeltas į Petrapilį. Be aukščiau minėto veikalo apie Lietuvos kariuomenę, velionis dar parašė "Ką privalo žinoti kiekvienas pilietis demokratinę valstybę bekuriant" (1929), "Agresijos sąvokos evoliucija" (1934).

Svarbiausias jo veikalas tai disertacija daktaro laipsniui įgyti, parašytas prancūzų kalba, apie lietuvių-lenkų santykius: "Aspect Politique et Juridique du Differend Polono - Lithuanien," išleistas Paryžiuje 1930 metais.

Velionis buvo žymus kovotojas dėl tiesos ir laisvės; net minėtojo veikalo pirmame puslapyje įrašė tuos atmintinus Paskalio žodžius:

"Jokia priespaudos pastanga negali susilpninti tiesos; priešingai, ji tiesą tik dar labiau iškelia ir išaukština."

25 METAI NUO LIETUVOS TAIKOS SUTARTIES SU RUSIJA

New York (LAIC).—Liepos 12 dieną sueina 25 metai kaip Lietuva pasirašė taikos sutartį su Sovietais. Toje sutartyje Rusija pasirašė šį įsipareigojimą:

"Rusija be atodairų pripažista Lietuvos valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sekmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi Lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu."

Vėlesnėse sutartyse Sovietų Rusija pakartotinai patvirtino šios 1920 metų sutarties galiojimą, o 1939 m. spalių 31 d. Molotovas prieš Aukščiausią Sovietų prezidiumą iškilmingai pareiškė:

"Mes esame nusistatę skrupulatiškai ir griežtai laikytis sutarčių . . . ir mes pareiškiame, kad visos skelbiamos nesąmonės apie susovietinimą Baltijos kraštų yra tik padaras mūsų bendrų priešų ir visų priešsovietiškų provokatorių."

25 metų sukaktis nuo tų iškilmingų Rusijos įsipareigojimų Lietuvos laisvės atžvilgiu yra dar viena proga atkreipti žmonijos dėmesiui į sunkią Lietuvos priespaudą sovietų okupacijoje ir į teisingus lietuvių tautos laisvės siekimus.

VYSKUPO P. BŪČIO SUKAKTIS

New York (LAIC). — Šiemet, liepos 15 dieną, sueina 15 metų kaip kun. dr. Pranciškus Būčys yra konsekruotas rytų apeigų vyskupu. Vyskupas Būčys yra buvęs (1924-1925 m.) Lietuvos universiteto rektoriumi. Šiuo metu jis gyvena Romoje ir yra vienintėlis lietuvis vyskupas turintis pareigas Vatikane.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c už vieną; 15c perkant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Viena puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 8-4711

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VYKDOMOJI TARYBA

Kun. J. F. Baltusevičius, Dv. Vadas, 1703 Jackson St., Scranton, Pa.
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
J. Vaičaitis, Vice Prezidentas, 213 Ferdinand St., Scranton, Pa.
W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yonakas, Iždininkas, 57 Church St., Pittston, Penna.
P. Karašauskas, Iždo Glob., 13 Garrahan St., Lyndwood, W.-B., Pa.
V. Abromaitis, Iždo Globėjas, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Dr. A. G. Rakauskas, Dr. Kvotėjas, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
2. Edvinas Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.
3. Juozas Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Adv. Jonas J. Grigalus, 52 "G" St., So. Boston, Mass.
2. Pranas Rakauskas, 171 Crary Ave., Binghamton, N. Y.
3. Jurgis Tumasonis, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA

1. Juozas Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kazys D. Rubinas, 10503 Edbrooke Ave., Roseland, Ill.
3. Veronika Petraitienė, 550 Broad St., Hartford, Conn.

ŠVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. J. K. Miliauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kun. J. A. Karalius, 129 So. Jardin St., Shenandoah, Pa.
3. Jurgis Venslovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Kazimiera Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
2. Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
3. Bronė Rakauskienė, 171 Crary Ave., Binghamton, N. Y.

JAUNIMO KOMISIJA

1. Kun. Alf. Žukauskas, 64 Church St., Pittston, Pa.
2. Leokadija Žemaitytė, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
3. Kun. J. Savulis, 117 Lackawanna Ave., Duryea, Pa.
4. Jurgis Šlakis, 2038 Price St., Scranton, Pa.
5. Ant. Kačkauskas, 47 Cook St., Ashley, Pa.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa.—1 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuoj po sumos Šv. Marijos parapijos svetainėje.

FOREST CITY, Pa.—5-tos kuopos susirinkimas bus liepos 15-ta dieną tuoj po sumai Šv. Antano parapijos svetainėj.

WILKES-BARRE, Pa.—17 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuoj po pamaldų parapijos salėj.

LEWISTON, Me.—26-tos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 2 val. po pietų S. Baltramiejaus draugijos salėj. Visi nariai maloniai kviečiami susirinkti.

LUZERNE, Pa. — 28-tos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 1 val. po pietų Mockaičio salėje.

MAHANOY CITY, Pa. — 31 kp. susirinkimas bus liepos 15-tą dieną parapijos salėj. Pradžia tuoj po sumos.

EYNON, Penna. — 42-ros kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuoj po sumos parapijos salėj.

SUGAR NOTCH, Pa.—46 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, 12 P. M.

BRESLAU, Pa. — 56-tos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 2 val. po piet pas kuopos sekretorių.

EXETER BORO, Pa. — 57 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 1 val. po pietų Kazio Mikučionio name, 136 Penn Ave., Exeter, Pa.

DURYEA, Pa. — 61-mos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėje svetainėje.

SHEBOYGAN, Wis. — 62 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną bažnytinėj svetainėj po pirmų mišių.

ASHLEY, Pa. — 69-tos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 2 val. po pietų.

WANAMIE, Pa. — 75-tos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėj salėj.

SWOYERVILLE, Pa. — 77 kp. susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 2 val. po pietų, paprastoj vietoj.

NEW YORK, N. Y.—106 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną Aušros Vartų parapijos salėj po pamaldų (sumos).

NANTICOKE, Pa. — 111 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną parapijos svetainėje, tuojau po pamaldų.

BURLINGTON, N. J. — 120 kp. susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuoj po sumai. Kviečiami visi nariai atsilankyti.

COALDALE, Pa. — 126 kuopos susirinkimas bus liepos 22-rą dieną

ST. CLAIR, Pa. — 130-tos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuoj po mišių paprastoj vietoj.

E. VANDERGRIFT, Pa.—133 kp. susirinkimas bus liepos 15-tą dieną paprastoj vietoj ir paprastu laiku.

LEE PARK, Wilkes-Barre, Pa.—153 kp. susirinkimas bus liepos 15 dieną 2 val. po pietų, pas kuopos sekretorių J. Mažeiką, 93 Oxford St., Lee Park.

CHARLEROI, Pa. — 156 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą diena 1 val. po pietų Lietuvių Klubo rūmuose, 1111 Meadow Avenue.

INDIANA HARBOR, Ind.—176 kp. susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuoj po sumos, Bažnytinėje svetainėje, 3901 Fir St. Maloniekite visi nariai sueiti.

PITTSTON, Pa.—183-čios kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną paprastoj vietoj, po sumai.

FRACKVILLE, Pa. — 187 kuopos susirinkimas bus liepos 22-rą dieną pas kuopos raštininką J. Bankietą, tuoj po sumai.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 1 val. po pietų, Lamsargienės svetainėp, 15 Chestnut St.

CHICAGO Heights, Ill.—202 kp. susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 1 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos mokyklos kambary.

PLAINS, Penna.—212-tos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną parapijos svetainėj, tuoj po pamaldų.

Port Washington, Wis. — 227 kp. susirinkimas bus liepos 15-tą diena po sumos Šv. Ambraziejaus pobažnytinėje svetainėje.

WARRIOR RUN, Pa. — 238 kp. susirinkimas bus liepos 15-tą diena 1 val. po pietų Petro Sabaliausko namuose, 507 Orchard St., Warrior Run, Pa.

WYOMING, Pa. — 244 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 2 val. po pietų pas J. Čižauską, 127 E. 6th St., Wyoming.

BLISSVILLE, L. I., N. Y.—277 kp. susirinkimas bus liepos 22-rą dieną tuoj po sumos Atsimainymo Viešpaties parapijos svetainėje, 64-25 Perry Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

SIMPSON, Pa. — 271-mos kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą diena 2 val. po pietų Simono Stoškūno namuose.

PORT CARBON, Pa.— 282 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną 2 val. po pietų Igno Stungio salėj.

KORN KREST, Pa.—292 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą diena 2 val. po pietų.

SCRANTON, Pa. — 300 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną tuojau po sumos pobažnytiniam kambary.

DANBURY, Conn. — 304 kuopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną pirmininko namuose, 43 State Street, Danbury, Conn.

SANDĖLIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Aukso Altoriukas, Tilžės spaudimo, gražiais seluloidos viršais, $1.75. **Vainikėlis**, maža maldų knygelė, mišių maldos su paveikslais, paprastu apdaru, 65c.; **Istorija Seno ir Naujo Testamento**, 25c.; **Mikaldos Pasakojimai Pranašystės**, 25c.; **Kantri Elena**, graži pasaka, 25c.; **Gudrus Piemenukas**, graži apysaka, 25c.; **Eustakijaus Gražus Apsakymas iš Pirmų Amžių Krikščionybės** arba **Išganymas** Šv. Kryžiuje, 128 pusl., 35c.; **Sveikata Ligoniams**, knygelėje aprašoma valstiškos žolės, 25c.; **Lengvas Būdas Išmokti Angliškos Kalbos**, 35c.; **Sapnų Knyga**, su paveikslais, $1.25; **Sapnas Marijos ant Kalno Alyvų**, 15c.; **Kapitonas Velnias**, apysaka, $1.25; **Burtininkas ir Burtininkė**, 35c.; **Naujas Savizrolas**, juokingi skaitymai, su paveikslais, 50c.; **Džian Bambos Spyčiai ir Jo Pamokslai**, 35c.; **Aficieris ir Kareivis**, 15c.; **Dainų Knyga**, apie 107 gražiausių lietuviškų dainų, 75c.; **Saulės Ritulis su Visomis Planetomis ir Jų Kelionės**, su paveikslais, 40c.; **Gyvenimas Stepuko Raudnosio**, su paveikslais, 30c.; **Stebūklingas Žerkolas**, 25c.; **Laimė ir Planetos**, 25c.; **Raginis**, gražios pasakos, 35c.; **Girtuoklių Gadzinkos**, 15c.; **Karvės Naudo ir Sūrių Pedrymas**, 25c.; **Patarėjas Vyrams ir Moterims**, kaip apsisaugoti nuo ligų ir kitoki reikalingi pamokinimai, 30 paveikslų, $2.50; **Pokla, Kam Ji Reikalinga?** su paveikslais, 30c.; **Paparčio Žiedas**, apysaka (kad paparčio žiedą turėsi, tai viską žinosi), 20c.; **Raktas į Gyvenimą**, 75c.; **Ražančiai**, juodi medinukai, po 25c., kukaviniai juodi su stacijų kryželiu, po 50c., toki patys, tik ilgesni ir stambesni, po 75c.

ŽOLĖS ARBATOS FORMOJE

Nervų ir nuo sutukimo po 85c.; **Inkstų arbata, varo akmenėlius**, 60c.; **Kraujo Valytojas**, 60c.; **Kosulio, Kokliušo ir Dusulio**, po 60c.; **Vandeninės ir Širdies Ligos**, 60c.; **Pataisymui Vyriškumo**, 85c.; **Nuo Užsisenėjusio Kataro (hey-feaver)**, 85c.; **nuo Cukrinės Ligos (diabetų)**, 85c.; **nuo Pražilimo ir Plaiskanų**, 60c.; **Nemalonaus kvapo iš burnos**, 85c.; **Reumatiškų sausgėlų**, 60c.; **Palangos Trejankės (stambios)**, 60c.; **nuo surūgusio pilvo (heartburn)**, 85c.; **Pašlių arbata arba mostis**, po 85c.; **nuo lytiškų ir vėžio ligų**, $1.25; **Mostis, stabdo viską niežėjimą, rožę (echzema), gydo įpiovimus, nudegimus ir t.**, $2.25; **kamparas**—už pakelį 25c.

M. ŽUKAITIS, 332 Dean St., Spencerport, N. Y.

PAREMKITE METINĘ "GARSO" PRAMOGĄ

PIRKITE IR PLATINKITE U. S. KARO BONŲ IR ŽENKLELIŲ IŠLEIDIMO TIKIETUS

Šių metų rugpiūčio 12-tą, Sans Souci parke, Wilkes-Barre, išvažiavime, "Garsas" turės didelį U. S. karo bonų ir ženklelių išleidimą.

Bus išleistos net septynios (7 dovanos), būtent: pirma dovana 50 dolerių vertės U. S.karo bonas; antra dovana —25 dol. vertės U. S. karo bonas; trečia dovana—25 dol. U. S. karo bonas; ketvirta dovana—10 dolerių vertės U. S. karo ženklelių; penkta, šešta ir 7-ta dovanos kiekviena 5 dolerių vertės U. S. karo ženklelių.

Pirkdami karo bonų ir ženklelių tikietus išmėginsite savo giliukį, paremsite savo šalies karo pastangas ir paremsite laikraštį "Garsą".

Kuopų valdybas ir paskirus narius prašome kuo daugiausia tikietų pirkti ir kitiems parduoti. Jei gautų tikietų knygelių pritruktų, kreipkitės į "Garso" administraciją—gausite daugiau.

Parduotų tikietų stubsus su pinigais grąžinkite kaip galima greičiau. Vėliausia grąžinimo data rugpiūčio 5, 1945.

Dovanos laimėtojams bus išsiųstos be atidėliojimo.

SHENANDOAH, PA.

LRKSA 4-tos Kuopos Susirinkimas

Bus liepos 15 d. 1945 Šv. Jurgio parapijos svetainėje, tuojau po sumos.

Maloniekite ateiti visi nariai ir narės užsimokėti savo duokles, nes aš neisiu kolektuoti po namus, kurie neateisite į susirinkimą (turėsite patys atnešti sekretoriui į namus, 435 E. Centre St.).

Kviečia *4 kuopos valdyba*

BROOKLYN, N. Y.

Pusmetinis 135 Kuopos Susirinkimas

Įvyks liepos 15, 1945, tuoj po sumos, Apreiškimo parapijos salėje, No. 5 ir Havemeyer, Brooklyn.

Dalyvavimas labai pageidaujamas. Bus proga ir mokesčius užsimokėti.

A. J. Serbentas, rašt.

PHILADELPHIA, PA.

KLAIDOS PATAISA

Pranešime apie mirtį Vinco Kegelio (Šenadory), tilpusio "Garse" liepos 5-tos laidoje pasakyta, kad jo laidotuvėse dalyvavo ir jo svainė iš Philadelphijos, panelė Anastazija Smailytė. Tai klaida—jinai nedalyvavo, nes aplinkybės ją prie to neprileido.

K. V.

PAIEŠKOMI ASMENYS

ALEKNAVIČIŪTĖ, Stasė, 1928 m. išvykusi iš Kauno ir gyvenusi Brooklyn, N. Y.

ANDRIUSKEVIČIUS, Juozas, gyvenęs Brooklyn, N. Y.

BALTRUŠAITIENĖ-Bracaitė, Stasė, kilusi iš Šiaulių apskr., Kurtuvėnų val., Pabijočių kaimo, gyvenusi Čikagoje.

ELSBERGAS, Vladislovas, Izidoriaus sūnus, kilęs iš Raseinių miesto.

JASELIŪNAI, Mykolo ir Steponas, gyvenę Čikagoje ar apylinkėje.

GRIGALIŪNAS, Stasys, gyvenęs Grand Rapids, Mich.

GRIGALIŪNAS, Mykolas, gyvenęs ar gal tebegyvenantis Čikagoje ar apylinkėje.

KASPERAVIČIUS, Kazys, kilęs nuo Simno ir gyvenęs Boston, Mass. ar apylinkėje.

KRASINSKAITĖ, Aleksandra, kilusi iš Skapiškių k., Girkalnio valsč., Raseinių apskr. Spėjama, kad gyvena Čikagoje ar apylinkėje.

KUDIRKA, Juozas, arba jo šeimos nariai.

MIKOLIONAS, Jonas, gyvenęs Čikagoje ar apylinkėje.

NARBUZA, Jurgis, kilęs iš Stirniškių kaimo ir gyvenęs Brooklyn, N. Y.

PALTANAVIČIUS, Adomas, gyvenęs Rumford, Maine.

PALTANAVIČIŪTĖ, Ieva, gyvenusi Rumford, Maine.

PETRAŠKA, Adomas, kilęs nuo Balbieriškio ir gyvenęs Boston, Mass. ar apylinkėje.

PETRAŠKA, Juozas, kilęs iš Simno, gyvenęs Boston, Mass. ar apylinkėje.

PILIPONYTĖ, Liucė, ištekėjusios pavardė nežinoma, kilusi iš Klaipėdos kr., Šilutės apskr., Dronšilių km. Spėjama, kad gyvena Čikagoje ar apylinkėje.

POLEKAUSKAI, Boleslovas, Antanas ir Juozas, Amerikoje žinomi dar ir kaip **Paulakowski**, kilę iš Suvalkų apylinkės.

POZULP, Jacob, gyvenęs 6924 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. Spėjama, kad ir dabar Čikagoje tebegyvena.

RUDOKAI, Ieva, Antanas ir Juozas, gyvenę Worcester, Mass.

SREBALIAI, įpėdiniai prieš apie 20 metų mirusio Srebaliaus, kilusio nuo Rietavo, Telšių apskr. Jo našlė prieš karą buvo grįžusi Lietuvon, o vaikai gyvena Amerikoje.

ŠIUKŠTIENĖ-GRIGALIŪNAITĖ, Julija, gyvenanti Čikagoje ar apylinkėje.

ŠVOINICKAS, Stanislovas, kilęs iš Josvainių miestelio, Kedainių apskr.

URBONIENĖ-BRACAITĖ, Juzefa, kilusi iš Šiaulių apskr., Kurtuvėnų valsč., Pabijočių kaimo, prieš kelis metus ištekėjusi už antro vyro, bet jo pavardė nežinoma. Spėjama, kad tebegyvena Čikagos apylinkėje.

VALICKAITĖ, Sofija, Vincento duktė, kilusi iš Šiaulių m. ir gyvenusi Čikagoje ar apylinkėse.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: **Consulate General of Lithuania, 41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.** arba **Consulate of Lithuania, 30 N. LaSalle St., Chicago 2, Ill.**

KETURI KAPAI NACIŲ IŠKANKINTŲJŲ LIETUVIŲ

U. S. Okupuota Vokietija (LAIC). — Vokietijoje, Rottenburgo kapinėse yra palaidota keturi lietuviai, mirę nacių koncentracijos stovykloje: 1. Sitkevičius Juozas, 2. Šimerlaitis Motiejus, 3. Malinauskas ir 4. Milkevičius Vincas.

LIETUVIŲ DIENA MARIANAPOLY

Kaip kasmet, taip ir šiemet liepos ketvirtąją Marianapolyje buvo surengta Lietuvių Diena.

Žiūrint šių laikų nelengvo susisiekimo, žmonių buvo suplaukę nemaža. 11 val. jiems buvo atlaikytos mišios, paskui visi buvo pavaišinti, o po to prasidėjo linksmesnė dalis. Visų nuotaika ypač pakilo į pavakarę, kada svečiai ir viešnios įsidainavo lietuviškas dainas, kurios per Marianapolio sodus skambėjo gražiai, kaip retai čia pasitaiko.

Kai kurie artimesnių parapijų klebonai savo bažnyčiose buvo žmones paraginę nepamiršti Lietuvių Dienos Marianapolyje. Už tai Marianapolio vadovybė jiems nuoširdžiai dėkoja.

Iš kunigų Lietuvių Dienon buvo atsilankę prel. J. Ambotas, kun. A. Petraitis, kun. J. Vaitekūnas, kun. J. Jakaitis, kun. K. Vengras ir kiti.

Pajamų iš Lietuvių Dienos gauta arti 1,000 dolerių

Alumnų Susirinkimas

Tą pat dieną buvo Marianapolio alumnų susirinkimas, kurin atvažiavo apie dvidešimt buvusių Marianapolio auklėtinių.

Jie savo darbą pradėjo iškilmingomis mišiomis, kurias laikė kun. Alšauskas, atvykęs iš Pennsylvanijos.

Pačiam susirinkimui pirmininkavo kun. Bernatonis.

Buvo nutarta palaikyti ir plėsti dabartinį alumnų biuletenį, kurio redaktorium paliktas šio biuletenio sumanytojas kun. J. Petrauskas. Alumnai, tarp kitų dalykų, priėmė vieną plataus masto nutarimą: sukelti kun. Jono Navicko atminimo fondą. Pradžia jau padaryta.

Naujon alumnų valdybon išrinkta pirm. Parulis, vice pirm. kun. Alšauskas ir kun. Bernatonis, sekr. kun. Šeputa.

MERGAIČIŲ STOVYKLA

Putnam, Conn. — Vargdienių Seserys nuo liepos 1 d. savo vienuolyno patalpose turi lietuvaitėms mergaitėms stovyklą.

Dabar stovykloje yra arti 30 mergaičių. Jos čia ilsisi, truputį mokosi, ruošia programas, dainuoja, šoka lietuviškus šokius, važiuoja maudytis ir džiaugiasi gamtos grožybėmis.

Nuo liepos 15 d. stovyklaujančių mergaičių skaičius dar padidės.

SVEČIUOSE PAS PP. ODELIUS

Birželio 29-tą Pranas Odelis su žmona ir J. Stasilionis iš Newarko nuvyko į Limerick, Pa., pas Joną Odelį (Prano brolį). Kelionė buvo maloni, matėme daug gražių vietų, gėrėjomės puikiomis farmomis, gerai atrodančiais javais.

Pas Odelius turėjome puikias atostogas ir puikų poilsį. Jie čia turi puikią vietą—gražų sklypą žemės, namą, valgyklą, gazolino stotį. Jų vieta prie didelio kelio (422).

Tokios atostogos ir poilsis ypatingai yra naudinga Pranui Odeliui po operacijos ir sunkios ligos.

Odeliai malonūs žmonės. Jonas ilgus metus vargoninkavo Philadelphijoje Šv. Kazimiero parapijoje (prie a. a. kun. kleb. Kaulakio), Harrison, N. J., Dievo Motinos Sopulingos parapijoje (prie a. a. kun. kleb. Jakščio) ir kitose lietuvių parapijose.

J. Odelis yra LRKSA narys.

Odeliai turi du sūnus—Edmundą ir Albiną. Jau 4 metai tarnauja U. S. kariuomenėje. Albinas yra vedęs lietuvaitę.

Odeliai mus šauniai priėmė ir vaišino. Man gi čia kliuvo ir kita laimė—radau 4 lapų dobilą.

Ponams Odeliams linkime sveikatos, pasisekimo biznyje ir sulaukt iš kariuomenės savo sūnus —gyvus ir sveikus.

Jonas Stasilionis

SIMONAITIS LAISVAS

Okupuota Vokietija (LAIC). Amerikos kariuomenės okupuotoje Vokietijoje atsirado Erdmonas Simonaitis, žinomas Mažosios Lietuvos veikėjas ir pirmasis Klaipėdos krašto sukilėlių direktorijos pirmininkas.

Iki amerikiečių atvykimo, Simonaitis buvo vokiečių kalinamas koncentracijos stovykloje.

LĖKTUVO NELAIMĖJE ŽUVO 20 KARIŠKIŲ

Londonas. — Liepos 6-tą paskelbta, kad birželio 8-tą Valijoj (Wales) nukrito, sudužo ir sudegė skraidanti tvirtovė gabenusi namo U. S. kariškius. 20 kariškių žuvo.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS APYSKAITA

PAJAMOS:

Nuo 1943 m. kovo 1 d. iki 1945 m. gegužės 31 dienos surinkta aukų	$33,169.6

IŠLAIDOS:

1943 metais išleista:	
Ofiso išlaikymui	$ 471.13
Kelionėms	590.00
Priėmimams	104.0
Konferencijoms	353.46
Spausdiniams	80.00
Iš viso	$ 1,598.61
1944 metais išleista:	
Ofiso reikalams	$ 200.
Kelionėms	1055.
Priėmimams	15
Konferencijoms	37
Spausdiniams	60.00
Informacijos Centrui	10,000.00
Parama užsieny	500.00
Šalpos Fondui	250.00
Kitos išlaidos	7.7
Iš viso	$12,125.16
1945 metais išleista:	
Ofiso reikalams	$ 56
Kelionėms (čia įeina ir San Francisco konferencija)	1,
Priėmimams	
Konferencijoms	
Informacijos Centrui	5,0
Spaudos atstovui	250
Iš viso	$8,351.
Iš viso išleista	$22,355

BALANSAS:

Įplaukė	$33,16
Išleista	22,35
Lieka išdė	$10,81
Informacijos Centro balansas 1945 m. gegužės 31 dieną	94
Bendras ALT turtas grynais pinigais	$11,75

Ši ALT iždininko, p. M. Vai apyskaita, 1945 metais birželio dieną New Yorke buvo pateikta patvirtinta ALT suvažiavimo.

Amerikos Lietuvių Taryb

DYKAI DĖL DUSUL VASAROS METU

Jeigu jūs kenčiate tas baisias dus lio atakas, kuomet karšta ir tva ku; jeigu šilima, dulkės ir be drai drėgnumas jus smaugia, tars būtų paskutinis jūsų atsikvėpimas; jei gu poilsis yra negalimas dėl sunkau kvėpavimo; jeigu jūs jaučiate, kad lig nuolat nafkina jūsų gyvenimą, ne mirškite atsikreipti į Frontier Asth Company išmėginimui veltui šio pa mėtino metodo. Nėra skirtumo kur gyventūt ir kokį pasitikėjimą turi bile priemone esančia po saule, at kreipkit dėl šio išmėginimo. Jeigu jū kentėjot visą gyvenimą ir išmėgin viską ir nesulaukėt pagalbos; jei esat užsivylę, nenustokit vilties, atsikreipkit išmėginimui. Jums tas ko nekainuos. Adresuokite: Fro Asthma Co., 854-R, Frontier Bui Idi 462 Niagara St., Buffalo 1, N. Y.

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Gražiausią Lietuvių Kalba Išleistą Maldaknygę Prieinama Kaina. Pasinaudokite Proga.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina $3.50.

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštais odos viršeliais, papuošta lietuviško stiliaus kryžiumi, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 pavelkslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolo. Evangelijos sekmadieniams ir bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanijų 16. Vainikų maldų (karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (vienos liturginės. maldos iš Mišiolo). Graudūs verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms į Švč. Sakramentą. Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlaidus. Labai daug įvairių maldų su atlaidais. Nurodoma gyvenimo pagrindai—atspausdinta visi poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži.

MALDŲ ŠALTINIS, didelėmis raidėmis maldaknygė. Išleido kun. Pr. Juškaitis. Kaina $2.50.

Ji yra nedidelio formato 5¼x3¼ colių; 432 puslapių, odos apdarais, auksuotais kraštais, apie pusė colio storumo. Naujausios ir gražiausios maldos.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės

Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

ANIOLAS SARGAS, juodais apdarais (originalė kaina $1.50)	$1.00
DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodais apdarais (originalė kaina $1.50)	1.00
MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų)	.50
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais	.49

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South St. (P. O. Box 32) Wilkes-Barre, Penna.

NEWS FROM SOVIET-OCCUPIED LITHUANIA

A) General Characteristics of the Second Soviet Occupation

News from reliable sources confirms the reports of Soviet terror, executions, and deportations. On July 30, 1944, the first blood-bath is said to have been organized at Zarasai. The officials and clerks of the local institutions and the families of the rebels of 1941 were tortured and executed. Women and children were compalled to watch this crime. Further executions were organized at Utena, Vilnius, Daugaliai, Deguciai, Salakas, Dusetai, Antaliepte, Kamajai, Svedasai, Daugai, Varena, Siauliai, Rumsiskes, Jonava, Ukmerge, Kupiskis, and Rokiskis. All the population found in the Leliunai, Moletai, and Daugai parishes were shot. Only a small number who were in hiding managed to escape the massacre.

Lithuanian sources state that at several places near Panevezys and Kedainiai the local population was ordered to dig up the bodies of the communists who had been executed by the Germans. After the exhumation, executed Lithuanians were buried in the same graves. There are repeated reports of mass deportations to Siberia. The figure 83,000 is often mentioned as an estimate of persons deported during the second Soviet occupation.

Mobilization for the Red Army was proclaimed by the Soviets as soon as they entered Lithuania. This involved all men born in the years 1908 to 1926. It is estimated that only about 30 percent of the men who were called up appeared for registration.

Reports indicate that communication facilities in Lithuania, disrupted by the Nazi-Soviet warfare, are still in a bad state of repair. Horses and carts owned by farmers living near the more important localities are being confiscated for military purposes. Every community, isolated from the larger centers, lives its own life. The inhabitants of the country are fed on all sorts of rumor. Though two Lithuanian newspapers, *Tarybu Lietuva* (Soviet Lithuania) and *Tiesa* (Truth), are published in Vilnius, they rarely reach the provincial towns and villages since transportation is poor. All the good radio sets were confiscated some time ago, and the people are allowed to posses the most primitive radio receivers only.

Soviet authorities are still examining the identification documents of the entire population. It is reported that on Laisves Aleja (Freedom Avenue), main street of Kaunas, passers-by are being stopped and asked for their documents the whole day long.

After its experience under three consecutive occupations, the nation's determination to fight foreign enslavement has strengthened. Their achievements during the uprising of 1941 and their stubborn resistance against the Germans have given the Lithuanians increased self-confidence. It is stated that the patriotic partisan movement in Lithuania has become so strong that in December, 1944, they set free the town of Ukmerge and kept it under their control for three days. When Russian forces approched Ukmerge, these Lithuanian patriot fighters took to the woods. The morale of the Lithuanian people is unbroken. In many places in Lithuania Soviet authorities are unable to organize local Communist committees, for the persons appointed by them are usually found dead the following night. The Soviets, unable to find the necessary number of collaborators, have been forced to appoint several non-Communists to relatively important municipal positions.

B) Soviet Broadcasts in Lithuanian from Vilnius in February, 1945

Reports about events on the Eastern front are broadcast every day—except on those days when the Vilnius radio station does not function, which has happened quite often of late; indeed, several times weekly. During its "working days" the Vilnius station transmits war news, Communist propaganda, and Russian music. Often Russian songs and vulgar couplets are sung. In their broadcasts the Soviets try to give the impression that they are interested in Lithuanian problems. However, their listeners are well aware that this is merely propaganda, since the broadcasts completely neglect Lithuanian political or cultural interests. The broadcasts deal with local matters only so far as to instill into the minds of the listeners that their country is incorporated into the Soviet Union forever, and that they could cease to think of Lithuanian independence. Such propaganda, however, has an effect quite opposite from that inteded, as is proved by direct information from Lithuania.

On February 5 the announcer read a communique about some slight amendments which aim at the centralization of control to be made to the socalled "Soviet Lithuanian Constitution."

The frequent mention of Russians appointed to office prover the Soviet determination to Russify Lithuania. Among new appointments broadcast on February 5, the announcer mentioned, for example, Ponomarev, a Russian, as the Commissar for Lithuanian Forests. The announcer also stated that Paleckis, head of the Soviet puppet government, had decorated some "distinguished Lithuanians" with Soviet orders and medals However, their names, such as Morozov, Kapralov, etc., sounded completely Russian.

Instructors of Communist youth circles, Russians such as Loza, Mironov, and Mrs. Stroll have become famous throughout Lithuania as zealous organizers and in a broadcast on February 7 were mentioned as having devoted themselves to the task of the "liquidation of the former agricultural system in Lithuania."

VISI LIETUVIAI TĖVAI MALONIAI PRAŠOMI SAVO VAIKUS LEISTI Į

MARIANAPOLIO HIGH SCHOOL IR KOLEGIJĄ, THOMPSON, CONNECTICUT

TAI VIENINTĖLĖ MOKYKLA LIETUVIAMS BERNIUKAMS ŠIAME KRAŠTE. Ji buvo įsteigta 1926 metais ir jau yra išleidusi daugiau kaip 1100 mokinių.

Marianapolio kolegijoj veikia aukštesnioji mokykla (High School) ir dveji kolegijos metai (Junior College).

Mokslas šiais metais prasidės rugsėjo 5 dieną.

Tėvai lietuviai kviečiami jau dabar įrašyti savo vaikus į Marianapolio High School ar Kolegiją. Kuriems arčiau, tie yra prašomi užvažiuoti, apžiūrėti mokyklą, gauti papildomų žinių.

Visų informacijų reikalais kreiptis šiuo adresu: REGISTRAR, Marianapolis College, Thompson, Conn.

LITHUANIAN ACTIVITIES HERE AND ELSEWHERE

Lithuanian-Americans all over the United States showed concern over the future of Lithuania in the light of the United Nations Conference deliberations at San Francisco. Mass meetings were held, and resolutions were adopted, expressing concern over current developments in Lithuania and the hope that Lithuania's rights to freedom would be respected.

Two main Lithuanian-American organizations—the Lithuanian-American Council and the Lithuanian-American Mission—sent observers to the San Francisco Conference deliberations where they met press representatives and presented memoranda defending Lithuania's rights to freedom to members of the American delegation to the Conference.

* * *

In many Lithuanian-American communities impressive religious services dedicated to the restoration of Lithuania were held. One such service was that in the Roman Catholic Cathedral of Boston on April 22, 1945. The Archbishop of Boston, the Rev. R. J. Cushing, D. D., delivered the sermon, which was transmitted over the radio. About four thousand persons attended. Among the distinguished guests were Senator David I. Walsh and Anthony O. Shallna, Consul of Lithuania in Boston. In Chicago the service held on May 13, 1945, at the Holy Name Cathedral was presided over, and addressed by, the Archbishop of Chicago, the Rev. Samuel A. Stritch. The sermon in the Lithuanian language was given by Father K. Barauskas, Lithuanian refugee priest. About sixty priests and more than one hundred convent sisters participated.

Lithuanian organizations in Brazil sent a telegram, dated April 14, 1945, to Getulio Vargas, President of Brazil, petitioning that Lithuania's rights to freedom be upheld at the San Francisco conference.

Lithuanians in various European countries are doing everything possible to extend assistance to their compatriots who are refugees from the Nazi and Soviet occupations of Lithuania. Lithuanian relief organizations exists in France and in occupied Germany. It is reported that Soviet agents are at work among the refugees, trying to induce them to return to the Soviet "paradise." However, few Lithuanians can be intimidated into letting the Soviet red star be painted on their sleeves.

* * *

Baltic refugee students in Sweden are receiving financial aid, according to the *News from Sweden* Bulletin of April 25, 1945. We quote:

Through the International Students Relief Committee 280,000 kronor have been collected to support students of non-Scandinavian nationality who have sought refuge in Sweden. Most of this sum has been used to provide scholarships at Swedish institutions, and about 100 students have been aided, the majority from the Baltic States.

The same Bulletin says in its issue of April 4, 1945:

Russians claim ownership of some 700 vessels of all types in which refugees from the Baltic States reached Sweden, according to a report in Dagens Nyheter. Total value of the ships is estimated to be about 3,000,000 kronor.

TWENTY-FIFTH ANNIVERSARY OF THE CONSTITUENT ASSEMBLY OF LITHUANIA

On May 15, 1920, an event of great significance to the Lithuanian nation took place: the Constituent Assembly (Steigiamasis Seimas) of the reconstituted Lithuanian State convened in Kaunas. In May, 1945, the twenty-fifth anniversary of the Assembly was commemorated by many Lithuanian-American colonies in the United States.

Preparations for elections to the Constituent Assembly began in the midst of Lithuania's wars of independence, while the actual elections took place on April 14 and 15, 1920. One candidate was elected for every 15,000 inhabitants. Lists of candidates were drawn up by political parties and by national minority groups. All men and women from the age of twenty-one and soldiers from seventeen years of age were eligible to vote. The Lithuanian candidates received almost 92 percent of all votes cast; 8 percent went to the minority groups. The elections, based on a proportional system, were universal, direct, equal, and secret. One hundred and twelve deputies were thus elected by the free will of the nation.

On that historic day when the Constituent Assembly convered for the first time, the entire nation rejoiced. Prayers of thanksgiving were offered in churches throughout the country. In Kaunas the President of the Republic took part in a solemn ceremony: the planting of young oak trees, symbols of the reborn Lithuanian state.

In its first session, on May 15, 1920, the Assembly unanimously reaffirmed the Declaration of Independence made by the Lithuanian National Council on February 16, 1918, in the following terms:

The Constituent Assembly of Lithuania, expressing the will of the Lithuanian people, proclaims the restitution of the Independent Lithuanian State as a democratic republic within its ethnographical boundaries and free from all ties which formerly existed with other states.

In his address to the Assembly on that occasion Antanas Smetona, first President of Lithuanian Republic, said in part:

The (Lithuanian) Convention of Vilnius in 1905 proclaimed honorably and publicly that no one has the right to speak in the name of Lithuania and of the Lithuanian nation except the people of the country themselves.

The ideal of Lithuanian independence, which arose from the very soul of the nation, grew ever stronger until the great world upheaval when the enslaving states fell, and on their ruins a new life for free nations began . . .

The Constituent Assembly remained in session for over two years. Among its great accomplishments were the enactment of a democratic constitution and the promulgation of agrarian reform. The latter was of cardinal importance in the life of the Lithuanian state, since about 40 percent of the land then belonged to large landowners.

It may be mentioned that many of the deputies of the Constituent Assembly, as well as deputies chosen in subsequent elections, were deported to Siberia in 1941 by the Soviet occupants of Lithuania. Among the deportees was Aleksandras Stulginskis, President of the Constituent Assembly and second President of the Lithuanian Republic.

The achievements of the Constituent Assembly of Lithuania and of the Assemblies of Latvia and Estonia bear witness to the political maturity and the democratic spirit of the Baltic nations, in contrast to Russia, whose Constituent Assembly was unceremoniously dispersed by Vladimir Lenin.

LITHS IN THE SERVICE

FETES VETERAN OF WORLD WAR II

St. Ann's Sr. Choir, Luzerne, Pa., recently honored one of its Choir members, Charles Aiducavage, honorably discharged Veteran of World War II at a banquet. Mr. Aiducavage, inducted into service in the year 1943, served one year in the States, also one year overseas. He arrived in Normandy on D Day and served in three major battles. He was seriously wounded in Germany on November 29, 1944. He received the Purple Heart, Unit Citation, Good Conduct Ribbon and also the E.T.O. He was honorably discharged March 28, 1945. He was an active member and a soloist of St. Ann's Sr. Choir for a number of years.

Toastmaster for the luncheon was Mr. V. G. Machinist; invocation—Rev. J. Kundreckas; Guest speakers—Rev. J. Cronin, organist J. Varaitis, Pres. of the organization; Benediction—Rev. J. Cronin. Soloists were Miss Irene Urbanovich and Mrs. Anna Baltrushaitis, accompanied by organist J. Varaitis. Many friends and relatives attended the banquet. The guest of honor was presented with a wallet. His wife is the former Miss Helen Gober of Swoyerville.

J. Urbanovich, Scribe

LT. KUPSTAS CITED FOR PART IN BATTLE

First Lieutenant Benjamin Kupstas, husband of the former Ruth Hally, 68 Westminster St., Wilkes-Barre, has been commended for directing his 348th Truck Company during the breakthrough into Germany during part of which action the truck company members dismounted and fought by the side of the men whom they were transporting. The citation has been authorized by Major General John W. Leonard, Col. F. H. Boos and Lt. Col. Tom C. Morris, commanders of the 38th Infantry Regiment.

This truck company was commanded by Lt. Kupstas until he was wounded in action on or about April 2, 1945. He was a member of the Wilkes-Barre Record news room staff prior to entering service. He is now on military leave. His parents live on Woodbury street, Hanover Township.

Osmanski Aids Ex-Trade Boy

Corp. Charlie Gildauskas, U. S. Marine Corp., former Worcester (Mass.) State Trade School football star, met Lt. William (Bullet Bill) Osmanski recently on Okinawa. It was a fortunate meeting for Corp. Gildauskas, as he has been wounded and awaiting transportation by plane to a hospital. Osmanski, learning the young marine was from Worcester, Mass., immediately arranged to have him placed on the next plane.

Gildauskas writes, "I saw this officer who looked familiar, so I approached him when I told him my name, he began talking in Lithuanian to me. Next thing I knew—he got me a blanket, drove me to the airport in a jeep, and took me right up to the Flight Officer and had him put my name down for the next plane."

The Worcester boy had another "lucky break" when he met his brother, John, a machinist mate in the navy, for the first time in two years. He described his wound as not serious, a bullet through the shoulder and added, "by the looks of things—everybody in the 6th Division will have the Purple Heart."

Honorably Discharged

Honorably discharged after 40-months in the South Pacific, Staff Sgt. Clement B. Degutis, of 1287 North Washington St., Wilkes-Barre, Pa., has returned home. He was one of the first of our troops to arrive in Australia. Four Bronze Stars for major battles were earned during campaign in the Northern Solomons, Bismarck Archipeligo, and at Leyte in the Philippines. He is entitled to wear the American Defense Ribbon, Good Conduct Medal, Asiatic and Pacific Campaign Ribbons. Sgt. Degutis enlisted in 1939. He has a brother, Pfc. Joseph Degutis, who fought in Italy, France and Germany with Anti-Air-Craft Units. Staff Sgt. Degutis' father is Charles Degutis, of 1287 No. Washington St., Parsons section. His mother, was the late Margaret (Baltrusaitis) Degutis. Pfc. Degutis has been in the service for the past 2½-years

Kazloskas is Liberated

Staff Sgt. Edward Kazloskas, son of Mrs. Anna Kazloskas, of 44 North River St., Wilkes-Barre, Pa., has been liberated from a German "prisoner of war" camp, and has returned to this country for a furlough, before entering an Army Rest Camp for treatment. Staff Sgt. Kazloskas was captured by the Germans on January 21st, 1944. He was a Radioman and Gunner on a Flying Fortress—that was shot down on a raid over Germany in January, 1944.

Johnny Stepsis Promoted

Johnny Stepsis "announces he has been awarded the sublime degree of Private First Class—which in the Engineers, calls for an endurance test consisting of several exercises. One is to provide a bridge for "ammo" trucks by lying in a stream and letting the vehicles run over your back."

Johnny's wife, Anna, will be proud to know the boys at the South Works (Worcester, Mass.) and the Lith.Club, plan a welcome home for him—as soon as he is able to be spared. Now that the censor has partly lifted, Johnny is free to let us in or a closely guarded secret, here it is, "the German beer is lousy!"

Staff Sgt. John J. Blazis, of 32 Laurel St., Plains, Pa., Ordnance man in a veteran B-24 Liberator Group, has been authorized to wear an Oak Leaf Cluster to the Distinguished Unit Badge as a member of a Heavy Bombardment Group which has been twice cited by the War Department. Sgt. Blazis entered the Army in January, 1942, at New Cumberland. He received his training at Harvard, Nebraska. Prior to entering the Army, he was employed by Duplan Silk Company. His sister, Mrs. Mary Flynn, lives at the Plains address.

Pfc. Stanley J. Bornatavicius, who lived at 22 Columbia St., Worcester, Mass., when he went into the service on Feb. 18, 1942, was 25-years-old on June 27, and he was shown in a local paper—swapping his foreign money for good old U. S. currency aboard ship—as it pulled in to New York harbor from Europe recently. His two friends who were also "in on the swapping" were Pfc. Joseph DiFrancisco and Pfc. Alexander Jones, both of Lawrence, Mass. Pfc. Bornatavicius worked for Wyman-Gordon Company in Worcester.

Liberated Prisoners

— Sgt. Ernest G. Balsis, U. S. Army, son of Vincent Balsis, of 117 Black Rock Ave., Bridgeport, Conn.

— Second Lt. Vincent A. Morkus, U. S. Army, son of Mrs. William Morkus, of 142 Seymour St., Hartford, Conn.

— Corp. Charles G. Lizauskas, U. S. Army, son of Mrs. Rose Lizauskas, of 112 Park Terrace, Waterbury, Conn.

— Corp. Paul Yonkaitis, of 92 Magazine St., Newark, N. J., is one of a group of six pals of pre-war days in Newark who found themselves still together when the fighting was over in Germany. All are members of the 631st Engineers hight Equipment Company. Their company holds the Meritorious Service Plague.

Pfc. Walter Meizenis, Wilkes-Barre, Pa., returned home on furlough from the Fifth Army in Italy. Pfc. Meizenis, who entered the Army on April 28th, 1943, served as a Canoneer in Company C of the 916th Field Artillery Batalion, 91st "Powder River" Division. His mother Mrs. Sadie Meizenis, lives at 29 Kado St., Wilkes-Barre.

Ernest J. Nevulis, son of Mr. and Mrs. George Nevulis, of 365 Church St., New Britain, Conn., stationed overseas (according to last reports), has been awarded the Expert Combat Infantry Badge, and has been promoted to the rank of Sergeant.

Tech. Sgt. Francis A. Kilinskas, 410 Putnam St., Scranton, Pa., was one of a group of ten (10) Pennsylvania soldiers who were Honorably Discharged from the Army on Thursday, May 31st, through the seperation Center, Fort Dix, New Jersey.

V. A. Klimas, son of Mr. and Mrs. Charles Klimas, of 82 Franklin St., New Britain, Ct., was commissioned an Ensign at the U. S. Maritime Service Officers School, at New London, Conn., on May 29th, 1945. He received a Third Assistant Engineer's license.

J. R. D.

MISS B. RAMOSKA TO SING IN NEW YORK PROGRAM

(Opera listeners—please notice)

Biruta Romoska, Hartford (Conn.) soprano, now in New York, will appear as soloist with the New York Philharmonic Symphony Orchestra at Lewisohn Stadium on July 25th and 26th in Beethowen's Ninth Symphony under the direction of Fabian Sevitsky, according to Miss Ramoska's manager, Reginald S. Tonry.

Previous to her New York appearance, Miss Ramoska will tour the Middle-West in recital, and on July 11th will be featured with the Detroit Symphony Orchestra. On July 29th, she will be heard over the Columbia Broadcasting Network from New York—on the "Voices of Song" program.

For August, Miss Ramoska has been invited to Chataugua (N. Y.) by the Festival Association, where she will sing the title role in "Rosalinda." Later in the summer, she will appear with the Buffalo Philharmonic Orchestra.

J. R. D.

Užsirašykite Amerikos
LIETUVIŲ NAUJIENAS
Mėnesinis žurnalas, 28 puslapių, paveikslotas ir daug skelbimų. Kaina $1.00 metams. Adresas:
LIETUVIŲ NAUJIENOS
232 N. 6th St., Philadelphia 6, Pa.

VIETINĖS ŽINIOS

SUSIŽIEDAVO SU JŪREIVIU

P-LĖ VIKTORIJA SAVULYTĖ

Mrs. Angela Savulienė, 117 Lackawanna Avenue, Duryea, Pa., praneša, kad jos duktė p-lė Viktorija susižiedavo su pirmos klasės (S 1/c) jūreiviu Albertu Navakausku, sūnum Mr. ir Mrs. Edvardo Navakauskų, 138 Stephenson St., Duryea. P-lė Savulytė lankė Larksville High School ir gyvena pas savo brolį, Duryea Šv. Juozapo parapijos kleboną, kunigą J. L. Savulį. Jos sužiedotinis jūreivis Alb. Navakauskas lankė Duryea High School; militarėse jėgose jau ištarnavo pustrečių metų.

ĮLANKĖSI

Antradienį, liepos 3-čią lankėsi Mr. ir Mrs. Markelioniai iš Bostono. Jie čia viešėjo pas savo gimines Markelionius, gyvenančius Kingstone.

Ketvirtadienį, liepos 5-tą, su LRKSA iždo globėju muziku Petru Karašausku lankėsi klierikas Leonardas Poznanskis iš Plymouth, Pa. Klierikas L. Poznanskis baigia dvasinius mokslus ir bene šį rudenį (lapkričio mėnesį) bus įšvęstas kunigu. Jis mokosi Mt. St. Mary's seminarijoje, Emmitsburg, Md.

Penktadienį, liepos 6-tą, lankėsi LRKSA 17 kuopos narys lakūnas leit. Vincas Skurkis, kuris atostogauja ir vieši pas savo tėvus, Mr. ir Mrs. A. Skurkius, Wilkes-Barre, Pa. Vincas yra dalyvavęs daugybėj atakų prieš fašistus ir nacius.

Pirmadienį, liepos 9-tą, lankėsi kunigas J. Gaudinskas ir kun Gibas iš New Philadelphia, Pa. Svečiai pranešė, kad Saldžiausios Širdies V. Jėzaus parapija stropiai rengiasi prie jubiliejaus, kuris įvyks rugsėjo mėnesį.

A. a. Andr. Ramanauskas, gyv. 24 Fourth St., Larksville, numirė liepos 6-tą, palaidotas liepos 9-tą iš Plymouth'o Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Muhlenburg. Paliko žmoną, dukterį, brolį ir tris anūkus.

LUZERNE

METINIS ŠVENTOS ONOS PARAPIJOS KERMOŠIUS

KUN. KLEBONAS J. C. KUNDRECKAS,
metinio parapijos kermošiaus rengimo k-to garbės pirmsėdis

Metinis Šv. Onos parapijos kermošius prasidės liepos 23, baigsis liepos 28. Vyks bažnytiniam kieme, Upper Bennett St., Luzerne.

Klebonas kun. J. C. Kundreckas ir rengimo komitetas kviečia parapijiečius ir svečius gausingai lankyti bazarą, išmėginti savo giliukį prie įvairių lošių su vertingomis dovanomis.

NOVENA Į ŠV. ONĄ

Antradienį, liepos 17-tą, mūsų bažnyčioje prasidės 9 dienų novena į parapijos globėją Šventą Oną. Baigsis trečiadienį, liepos 25-tą.

Pamaldos rytais 7:30 ir 8:00 val., vakarais 7:30 val.

Noveną ves vienas iš tėvų pranciškonų.

Klebonas ir misijonierius kviečia kuo gausingiausia lankytis į Novenos pamaldas.

SCRANTON

M. TALKEVIČIENĖ SVEIKSTA

LRKSA 155-tos kuopos ilgamečio sekretoriaus P. Talkevičiaus žmona turėjo sunkią operaciją Mercy ligoninėje. Jos padėtis gėrėja.

Linkime kuo greičiausia pasveikti! *Rap.*

LIŪDNAS TREMTINIO LAIŠKAS

Viena šeima, gyvenanti Wilkes-Barre, Pa., gavo laišką nuo savo giminaičio K. P., Lietuvos tremtinio, dabar esančio amerikiečių okupuotoje Vokietijos zonoje, kuris tarp ko kito rašo:

"Visi artimi giminės sakė važiuos arkliais į Vokietiją. Ar jie spėjo pabėgti nuo bolševikų, tai nežinau. Mes jau pažistame bolševikus iš jų pirmo užėjimo, kaip jie kad sako—išlaisvino Lietuvą . . . Tai trumpai sakant, kur jie užeina, tai tikrai išlaisvina žudo, neišskiriant senų, užaugusių ir vaikų. O kas dar nežino ir nematė, tai ir netiki, ką kiti sako. Aš gal pasiųsiu mažą dalelę aprašymų—knygą 'Kaip jimus sušaudė." Deje, toje knygoje nėra nei pusės, ką aš pats žinau ir ką iš kitų girdėjau.

Dabar nieko nežinom, kur lietuvius veš. Dieve, neduok, jeigu vežtų į Rusiją pas bolševikus arba į Lietuvą, jeigu ten jie šeimininkaus. Nei vienas lietuvis latvis, estas, lenkas ir daugumas pačių rusų savo noru nevažiuos. Nes yra tik vienas trumpas atsakymas: važiuoti, tai reiškia kryželį . . . Bet ir kryželį ne kiekvienas gaus—suvers į kokią duobę, kad niekas nerastų. Taip jie darė, kai be karo įėjo į Lietuvą. Siautė raudonasis teroras, siautė enkavadistai, čekistai, ką jie norėjo, tai ir darė . . . Ką pergyveno lietuviai, latviai, estai, lenkai ir kiti, kur užėjo bolševikai! . . . Jie išklojo žmones, kaip ūkininkas iškloja rugius..."

NEW HAVEN CONN.

Sugrįžę Mūsų Kolonijos Kariai

Birželio 24 d. lankėsi Šv. Kazimiero bažnyčioje leit. Jonas Baltrušis, kuris po 27 mėnesių kovos Italijoje ir kituose Europos kraštuose išliko sveikas ir laimingai sugrįžo pas savo žmonelę ir tėvelius. Leitenantas J. Baltrušis apdovanotas keliais medaliais už pasižymėjimus kovų metu. Šiuo tarpu jis apsistoja karo ligoninėje dėl patikrinimo sveikatos ir neužilgo sugrįš poilsiui pas savo žmoną ir tėvelius.

Liepos 1 d. išėjus iš bažnyčios visi apstojo ir sveikino sgt. Praną Bakaitį, kuris laimingai sugrįžo iš Anglijos (po kelių metų dalyvavimo karo veiksmuose). Prano tėveliai Augustas ir Domicelė Bakaičiai džiaugiasi susilaukę savo vienturčio sūnaus ir dėkoja Dievui už tokią malonę.

Sveikinam sugrįžusius karius ir linkim laimingai pailsėti.

* * *

Su liepos 1 d. prasidėjo B. A. L. F. rūbų rinkimo vajus, kuris tęsis per 3 mėnesius. Tikima, kad mūsų kolonijos lietuviai ir šiame vajuje atliks savo uždavinį garbingai, kaip ir praeitame vajuje. Kasgi gali būti prakilnesnio, kaip atlikti mielaširdingą darbą pridengiant savo tautietį-tę, arba mažytėlį, kuris net nežino, kodėl jis turi kentėti šaltį ir badą be pastogės, be vietos kur atsigulti. Taigi mes gyvendami laisvam krašte ir dar dirbdami pasistengkim pagal savo išgalės savo atliekamais rūbais pridengti savo nelaimingus brolius ir seses ištrėmime.

Rūbus galima sunešti į parapijos svetainę, kur jie bus priimami ir tvarkomi dėl persiuntimo į nurodytą vietą.

* * *

Šiuo tarpu serga sąjungietė Antanina Tiškienė, kuri randasi savo namuose.

Taipgi serga Apolionija Šidlauskienė. Giminės, draugės ir pažįstami linki ir savo maldose prašo, kad Dievas sustiprintų abidvi ligones.

* * *

Liepos 15 d. įvyks svarbus Moterų Sąjungos 33 kuopos susirinkimas tuojau po sumos parapijos svetainėje. Visos narės prašomos atsilankyti, nes šiame susirinkime reikės išrinkti atstovę į būsimą Moterų Sąjungos seimą. *M.*

Milžiniškas Scrantų Švento Juozapo Parapijos BAZARAS-PIKNIKAS

KLEBONAS PRELATAS J. V. MILIAUSKAS,
Bazaro-Pikniko Rengimo Komiteto Garbės Pirmininkas

Pirmadienį, liepos 23-čią, Šv. Juozapo parapijos darže prasidės vienas gražiausių ir linksmiausių bazarų ir piknikų, nes jį rengia parapija, vadovaujant klebonui prelatui J. V. Miliauskui, kun. Jurgiui Andriuškai, kuris yra rengimo komiteto pirmininkas, ir muzikui Alfonsui Bulevičiui, kuris yra rengimo k-to vice pirmininkas.

Bazarą-pikniką pradėsime liepos 23-čią ir bus kiekvieną vakarą; baigsis liepos 28-tą.

Klebonas prelatas J. V. Miliauskas ir jo asistentai tikisi, kad minėtomis dienomis visi ir iš visur keliai ir takeliai visus ir visas ves į parapijos daržą, kur bus įdomybių-įdomybės.

Tik įsitėmykite šį svarbų dalyką. Kadangi šis bazaras-piknikas yra vienatinis parengimas šios parapijos šiais metais ir jo visas pelnas skiriamas parapijos naudai, tad verta, kad visi kuo gausingiausia dalyvautų ir paremtų, nes kaip tik šiuo laiku, brangūs parapijiečiai, gerai žinote, mūsų parapijoje eina įvairūs remonto darbai. Parama visų parapijiečių labai reikalinga.

Kiekvieną vakarą bus muzika; jaunimas ir seneliai galės linksmintis. Visi, kurie atsilankys į šį bazarą-pikniką, jiems nereiks nuobodžiauti. Bus pagaminta skaniausių užkandžių, kuriais paskirti asmenys vaišins susirinkusius svetelius.

Bazare-piknike bus lošių ir dovanų, kurios bus begalo didelės ir brangios. Kiekvienas, jaunas ar senas, kuris tik atvyks, turės progos išlaimėti dovanų—brangių, gražių ir naudingų. Visi iki vieno galės savo giliukį išmėginti ir laimėti; be abejonės, bus ir party, kurioje bus galima linksmai praleisti laiką.

Žodžiu, linksmumo nei vienam nepritruks—vaišinsimės, žaisime, dainuosime. Bet svarbių svarbiausia, kad visi parapijiečiai gausingiausia dalyvautų ir remtų savo vienatinį šių metų parengimą—Šv. Juozapo parapijos 1945 metų bazarą-pikniką.

Visko, kas dėsis šiame bazare-piknike, negalima išpasakoti. Šis bazaras-piknikas bus daug įdomesnis ir įvairesnis, negu iki šiol buvusieji bazarai ir piknikai.

Kurie tik norite linksmai praleisti laiką, dalyvaukite šiame Šv. Juozapo parapijos bazare-piknike.

BALTIMORE, MD.

Nepamirškime a. a. Kun. Lietuvniko

Liepos 22-rą sueis du metai, kaip numirė išeivijos patriarka ir 50 metų klebonavęs šv. Alfonso parapijoj a. a. kun. Juozas Lietuvnikas. Šiemet mirties diena pripuola sekmadienį, tad 7 val. ryto bus atnašaujamos mišios už kun. Lietuvniko vėlę. Per visą savaitę bent vienos mišios kasdien bus aukojamos už jo vėlę. Gaila tik, kad Klierikų Fondas, renkamas kun. Lietuvniko atminčiai, nėra užtektinai Baltimorės lietuvių įvertinamas. Jau du metai po mirties, o surinkta tik nepilnai $5,000. Kun. dr. Mendelis praneša, kad paskučiausia ponia Magdalena Kleitonienė aukojo $50.00 šiam garbingam tikslui. Būtinai reikalinga sukelti dar $5,000, kad fondas pradėtų veikti, kad nuošimčiai nuo pinigų padėtų apmokėti už mokslą ir valgį jaunuolio, kurs rengiasi į kunigišką luomą. Kun. Mendelis prašo visų, kurie dar neaukojo, kad pasiskubintų prisidėti prie šio reikalingo darbo.

Grįžo Mokyklon

Jonas Maskevičius, Kazimieras Pūgevičius ir Juozas Antoševski, trys mūsų parapijos jaunoliai, pirmadienį, liepos 2-rą, grįžo šv. Karolio seminarijon tęsti toliau savo kunigiškus mokslus.

Trumpos Žinutės

Kunigų Mendelių mamytė sveiksta. Jos širdis tiek sustiprėjo, kad gydytojas pavelino ligonei išlipti iš lovos ir pasėdėti kiek laiko kedėje. Jei kas netikėto neatsitiks, į savaitę arba dvi galės apleisti savo kambarį.

* * *

Šią vasarą gyvena mūsų parapijoj sesutės Annunciata, Aurelia, Edvarda ir Jeremija. Dėka sesučių rūpesniui, kas sekmadienį per mišias 8:30 val. vaikučiai gražiai gieda ir meldžiasi.

* * *

Nežiūrint vasaros karščių, pirmadieniais ir antradieniais į Stebūklingojo Medalikėlio Novenos pamaldas vis atsilanko septyni ir aštuoni tūkstančiai maldininkų.

* * *

Sekmadienį, liepos 1-mą kun. Antanas Dubinskas išvyko mėnesio atostogoms. Grįš paskutinę liepos mėnesio dieną. Per visus metus dirba labai sunkiai, tad mėnesio atostogos nėra perilga atsikvėpti ir sustiprėti metų darbui.

* * *

Karo kapelionas kun. Kazimieras Keidošius grįžo iš Europos. Vieši pas tėvus. Po 30 dienų atostogų gaus naują paskyrimą.

AMSTERDAM, N. Y.

Piknikas

Šv. Kazimiero parapijos choras rengia pirmą šių metų pikniką, kuris įvyks liepos 15 d. Šv. Kazimiero parapijos sode, Widow Susan Road.

Šia proga kviečiam visus brangius lietuvius dalyvauti ir pasisvečiuoti. Kviečiame taip pat ir iš apylinkės lietuvių kolonijų, kaip tai: Troy, Albany, Schenectady, Fort Plain, Herkimer ir Utica.

Piknike nebus nei alkanų nei ištroškusių. Visi bus patenkinti. Šaunaus orkestro aidai neduos niekam ramybės, skatins visus linksmai pasišokti. *Choristas*

METINIS ŠVENTOS ONOS PARAPIJOS KERMOŠIUS

Liepos-July 23-28, 1945

BAŽNYTINIAME KIEME

Upper Bennett Street, Luzerne, Penna

MUZIKA, UŽKANDŽIAI, GĖRIMAI, ĮVAIRŪS ŽAIDIMAI IR LOŠIAI SU DOVANOMIS. KERMOŠIAUS KOMITETAS UŽKVIEČIA VISUS ATSILANKYTI, LINKSMAI PRALEISTI LAIKĄ IR IŠMĖGINTI SAVO GILIUKĮ.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridikulį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Norintieji gauti knygutę—"Kaip Patapti Amerikos Piliečiu?", įdėkite į konvertą 25c. ir pasiųskite "GARSUI", P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.